

Kallelse till Kultur- och fritidsnämnden

Torsdagen den 24 april 2025, kl. 13:30
Kulturhuset sammanträdesrum plan 2

I tur att justera: Simon Berneblad (KD)
Ersättare: Margreth Segerstein (M)
Tid och plats för justering: Digital justering

Föredragningslista

	Ärenden	Till	
1.	Upprop		
2.	Protokollsjustering		
3.	Godkännande av dagordning		
4.	Informationsärende		
5.	Anmälan av delegationsbeslut <i>Handlingar</i> • KFF tjänsteskrivelse 2025-04-14		
6.	Budgetuppföljning feb 2025 <i>Handlingar</i> • Protokollsutdrag § 15 KFNAU 2024-04-03 • KFF tjänsteskrivelse 2025-03-12 • KFN Investeringsanalys feb 2025. • KFN Driftanalys feb 2025.		

7.	Ansökan om oförändrad timhyra-hantverksgården Hästveda <i>Handlingar</i> • Protokollsutdrag § 16 KFNAU 2024-04-03 • KFF tjänsteskrivelse 2025-03-19 • Ansökan om oförändrad tim-hyra för Hantverksgården Hästveda.		
8.	Uppföljning - intern kontroll 2024 <i>Handlingar</i> • KFF tjänsteskrivelse 2025-03-24 • KFN Granskningsrapport intern kontroll 2024 komplett		
9.	Avsägelse av uppdrag kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott <i>Handlingar</i> • KFF tjänsteskrivelse 2025-04-10		
10.	Upprättande av styrgrupp för kultur- och fritidsplan <i>Handlingar</i> • KFF tjänsteskrivelse 2025-04-10		
11.	Förklaring över anmärkning i revisionsberättelsen <i>Handlingar</i> • KFF tjänsteskrivelse 2025-04-15 • Yttrande anmärkning i revisionsberättelsen • Inhämtande av förklaring över anmärkning i revisionsberättelsen • Revisionsberättelse 2024 • Revisorernas redogörelse • Hässleholms Kommun Det sakkunniga bitrådets yttrande • 2024 Rapport Årsredovisning Hässleholms Kommun • Hässleholms Kommun Granskning GEH Årsredovisning 2024		

Kultur- och fritidsnämnden

Connie Asterman (S)
Ordförande

Monica Lundström
Sekreterare

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Handläggare
Nämndsekreterare Monica Lundström
Kultur- och fritidsförvaltningen

monica.lundstrom@hassleholm.se

Information från förvaltningen 2025-04-24

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden lägger ärendet till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

- Information- programverksamhet
- Information - Backa Barnet
- Kommunrapport Hässleholm
- Information - Träffpunkt Idrott
- Personalnyckeltal

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet

Bilagor

Kommunrapport Hässleholm

Kultur- och fritidsförvaltningen

Monica Lundström

Nämndsekreterare

Hässleholms kommun

INLEDNING

RF-SISU SKÅNE tar varje år fram nyckeltal, statistik och goda exempel på en del av idrottens verksamhet i våra 33 kommuner. Verksamheten som beskrivs gäller våra båda uppdrag, dels som idrottsorganisation och dels som folkbildnings- och utbildningsorganisation via SISU Idrottsutbildarna. Verksamheten möjliggörs främst via RF-SISU Skånes idrottskonsulenter som via kontinuerlig dialog stödjer kommunens idrottsföreningar.

Vårt arbete efter pandemin har handlat mycket om att få igång föreningarnas arbete igen. Vi arbetar med en särskild ledarsatsning, med vår Strategi 2025, med att inkludera och introducera fler till föreningsidrotten och att stärka kompetens i

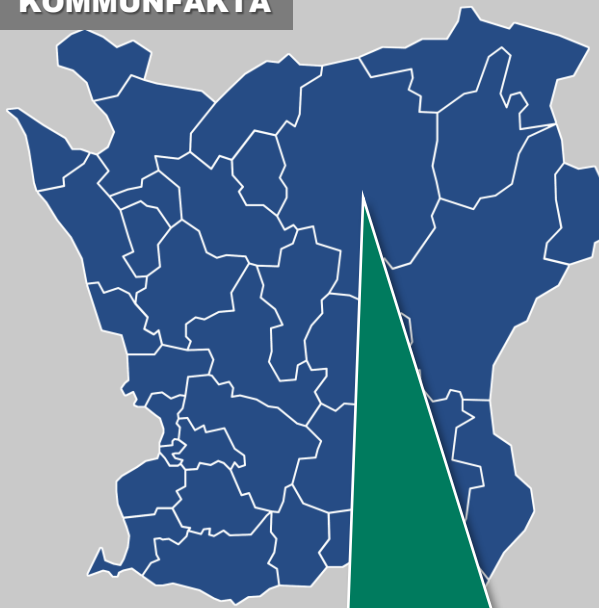
föreningskunskap för att göra några nedslag. Trygg idrott och hållbarhet är också viktiga och stora verksamhetsområden både inom samhället och inom idrottsrörelsen.

Vår lokala närvaro hos idrottsföreningar är en förutsättning och en avgörande framgångsfaktor för vårt uppdrag som stödorganisation till föreningar och regionala förbund. Lägg därtill ett nära samarbete med kommuner och Region Skåne, så blir vi tillsammans starka för att på bästa sätt stödja våra ideella ledare och aktiva.

Tillsammans gör vi idrotten i Skåne starkare!

JANE ANDERSSON
Ordförande RF-SISU Skåne
JENNY HELLBERG
Distriktsidrottschef

KOMMUNFAKTA

KOMMUNFAKTA 2024

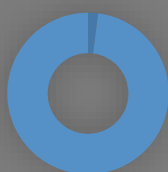
Befolkning:	52 400
Befolkning 7-25 år:	11 000
Idrottsföreningar:	126
Idrotter (SF):	43

REGIONFAKTA SKÅNE

Befolkning:	1 403 000
Befolkning 7-25 år:	314 400
Idrottsföreningar:	2 148
Idrotter (SF):	71

RESURSER TILL FÖRENINGSLIVET I KOMMUNEN

Tabellen visar vilka ekonomiska medel som under 2024 kommit idrottsföreningarna i kommunen till del via kommunen, RF-SISU Skåne och Riksidrottsförbundet (RF).

- Från kommunen
- Uppväxling via RF-SISU Skåne

Från kommunen

Stöd till RF-SISU Skåne	70 000 kr
-------------------------	-----------

Från staten, via RF-SISU Skåne

Folkbildningsmedel	136 000 kr
Idrottsstöd, projektmedel	345 802 kr
Anläggningsstöd	2 559 000 kr
Stöd till idrottssvaga områden	51 100 kr

TOTALT från kommun och staten	3 161 902 kr
--------------------------------------	---------------------

UPPVÄXLING	3 091 902 kr
-------------------	---------------------

Källor:

• Idrott Online – Beslutsstöd, förbundsadmin.
• SCB 2024

• LOK-stödsrapporter och utbildningsmodulen
• Distriktsuppföljning 2024, RF

Skåne

Hässleholm

PROJEKTSTÖD IF 2024

Barn och Ungdom

Antal föreningar/satsningar 8 st
Summa medel 72 900 kr

Återstartstöd

Antal föreningar/satsningar 37 st
Summa medel 210 802 kr

Idrott för äldre

Antal föreningar/satsningar 1 st
Summa medel 11 000 kr

Idrottsklivet

Antal föreningar/satsningar 0 st
Summa medel 0 kr

Idrottslig närvaro RegSo

Antal föreningar/satsningar 3 st
Summa medel 51 100 kr

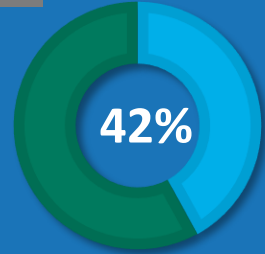
Anläggningsstöd

Antal föreningar/satsningar 13 st
Summa medel 2 559 000 kr

Beskrivning av de olika projektstöden finns på
vår hemsida www.rfsisu.se/skane under
Bidrag och stöd – ekonomiska stöd.

LOK STÖDSAKTIVITETER

I kommunen bor 11 000
personer i ålder 7-25 år.
4 658 av dessa var
aktiva i en idrotts-
förening, vilket motsvarar
ca 42%. Jmf Skåne 40 %

I kommunen var det 41 459 ledare i åldern 13-80 år,
vilket är 30 per 1000 invånare i åldersgruppen.

Jmf Skåne 26 ledare per 1000 invånare.

AKTIVA PER KÖN

56%
60%

LOK deltagare
LOK ledare

44%
40%

LOK deltagare 7-25 år Skåne 57 - 43 %
LOK ledare 13-80 år Skåne 63 - 37 %

SÄRSKILDA SATSNINGAR

Rörelsesatsningen

Antal skolor per kommun 21 st

Senior Sport School

Antal skolor 0 st

UTBILDNINGSVERSAMHET (SISU)

Antal samverkansföreningar 51
Antal arrangemang 307
Antal utbildningstimmar 4 956
Antal deltagare 2 813

Utbildningsverksamhet i alla verksamhetsformer:
Lärgrupp, kurs och processarbete samt föreläsning och kultur

Lokala satsningar

TRE HÖJDARE

HÄR ÄR "HÖJDARE" från verksamheten i kommunen – goda exempel på föreningsutveckling, utbildningsverksamhet eller andra satsningar.

Ledare som lyssnar

Under våren genomfördes utbildningen Ledare som lyssnar i kommunen. Utbildningen fokuserar på att stärka ledarna i att förebygga och upptäcka barn och unga som mår dåligt. Deltagande föreningar var Vittsjö Gik, Showdansgruppen, Hästveda Folkraceklubb och HAIS.

Vittsjö GIK

Under året har föreningen valt att gå in i satsningen Kvalitetsklubb som Svenska Fotbollsförbundet tagit fram. Det innebär att vi tillsammans med föreningen har haft flera träffar med fokus på föreningsutveckling, verksamhetsutveckling och värdegrundsarbete.

Vankiva IF

Under året genomförde vi en process tillsammans med alla föreningens medlemmar för att arbeta fram en ny värdegrund i föreningen och en plan för implementering av den. Föreningen har också fått stöd i att samla alla ledare för att utveckla dessa och planera verksamheten under året.

Farstorp Golf

Föreningen beviljades anläggningsstöd till deras satsning på att utveckla sin anläggning för att bli en ännu starkare knutpunkt i byn. Föreningen kommer bland annat att utveckla anläggningen med en Multiarena.

Nattfotboll

IFK Hässleholm fick stöd för att under året erbjuda Nattfotboll på fredagskvällar för ungdomarna i Hässleholm på Jacobskolan. Det har varit ett stort intresse och en populär aktivitet bland ungdomarna.

Folkbildningsverksamhet per förening

LOK-stöd (lokalt aktivitetsstöd, statlig del)

De 10 idrottsföreningar med mest folkbildningsverksamhet i kommunen är:

Förening	Idrott	Deltagare
Röke Innebandy	Innebandy	470
Hässleholms Motorklubb	Bilsport	290
Hästveda Brottarklubb	Brottning	152
Hässleholms JSK	Skyttesport	122
S 71	Simning	116
Tyringe Skid O SS	Ishockey	103
Farstorps Gymnastik O IF	Fotboll	103
Hässleholms AIS	Friidrott	97
Vankiva Idrottsförening	Fotboll	90
Hässlegårdens Golfklubb	Golf	85

De 10 idrottsföreningar med flest LOK-stödsaktiviteter i kommunen är:

Förening	Idrott	Deltagare
Hässleholms Idrottsförening	Fotboll	27 408
Tyringe Skid o SS	Ishockey	17 042
IFK Hässleholm	Fotboll	15 284
Vinslövs Handbollsklubb	Handboll	14 445
Röke Innebandyklubb	Innebandy	13 549
Football Club Hesselholm	Fotboll	12 506
Vinslövs Idrottsförening	Fotboll	10 891
Chae Taekwondoklubb	Taekwondo	9 041
S 71	Simning	8 909
Hässleholms Handbollsförening	Handboll	8 510

För lista över ytterligare kommunal statistik kring LOK-stöd eller folkbildningsverksamhet - vänligen tag kontakt med RF-SISU Skåne.

Unika deltagare i Reg-SO 2022-2023

RegSO	LOK-deltagare/100 invånare 7-25 år					
	2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Ballingslöv-Norra Sandby-Mannarp	41	31	35	35	35	35
Bjärnum västra	24	44	34	32	45	39
Bjärnum östra	42	43	42	38	43	41
Brunnshult-Emmaljunga-Tulatorp	35	37	36	38	34	36
Gulastorp-Sjunkaröd-Gumlösa	53	54	54	50	60	55
Hagsjö-Kråkeberga-Äskeberga	49	47	48	64	38	50
Hågnarp-Mala-Vankiva	46	46	46	40	48	44
Häglinge-Norra Mellby-Kialt	30	42	36	37	39	38
Hässleholm centrum	19	26	23	20	33	26
Hässleholm-Bokalyckan	35	44	40	39	48	43
Hässleholm-Bokeberg	23	34	28	29	42	35
Hässleholm-Djupadal-Galgbacken	22	30	26	23	30	27
Hässleholm-Fredentorp	41	42	42	28	44	36
Hässleholm-Gulastorp-Röinge-Stoby	48	48	48	51	57	54
Hässleholm-Kristinehem	49	58	53	47	56	51
Hässleholm-Kärråkra-Gäddastorp	23	32	27	31	35	34
Hässleholm-Ljungdala	49	59	54	45	57	51
Hässleholm-Läreda	23	40	33	21	38	31
Hässleholm-Sjöröd-Finja	62	57	60	58	54	56
Hässleholm-Stattena	38	54	46	38	51	44
Hässleholm-Östervärn	42	48	45	45	53	49
Hästveda	33	33	33	36	38	37
Slättsjö-Röke-Öraholma	50	42	46	49	52	51
Strandböke-Västra Torup-Björkeberga	36	52	45	46	44	45
Sösdala	26	38	32	29	41	36
Tormestorp	52	52	52	53	50	52
Tyringe norra	37	43	40	37	42	40
Tyringe sydväst	36	33	34	45	42	43

RegSO står för Regionala statistikområden vilka delar in Sverige i 3 363 områden.

På RF:s hemsida finns en interaktiv karta som visar "LOK-deltagare/100 invånare per RegSO":

<https://www.rf.se/forskning-och-statistik/statistik/lok-stod-per-omrade>

Skåne

Unika deltagare i Reg-SO 2022-2023

RegSO	LOK-deltagare/100 invånare 7-25 år					
	2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tyringe sydöst	48	45	47	51	51	51
Vinslöv centrala	43	57	50	42	58	50
Vinslöv norra	47	43	45	47	57	52
Vinslöv södra	47	58	53	40	60	52
Vittsjö	41	44	42	37	52	45

RegSO står för Regionala statistikområden vilka delar in Sverige i 3 363 områden.
På RF:s hemsida finns en interaktiv karta som visar "LOK-deltagare/100 invånare per RegSO":
<https://www.rf.se/forskning-och-statistik/statistik/lok-stod-per-omrade>

Skåne

Kultur- och fritidsnämnden

*Handläggare
Nämndsekreterare Monica Lundström
Kultur- och fritidsförvaltningen
monica.lundstrom@hasselholm.se*

Anmälan av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Följande material läggs med godkännande till handlingarna.

KFF 2025/38 - Delegationsbeslut avseende café och restaurangverksamhet på Hovdala Slott 2025

KFF 2025/44 - Delegationsbeslut avseende arrangemangsbidrag beslut april 2025.

KFF 2025/39 - Redovisning av delegationsbeslut med delegering från kultur- och fritidsnämnden – mars 2025.

Hässelholms kommun / Kultur- och fritidsförvaltningen

Sammanträdesdatum
2025-04-03

Kultur- och fritidsnämndens
arbetsutskott

§ 15

Budgetuppföljning feb 2025

Dnr: KFF 2025/36

Beslut

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslår att kultur- och fritidsnämnden godkänner budgetuppföljning för februari 2025.

Ledamöter som avstår från att delta i beslutet

Kristdemokraterna deltar ej i beslutet

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har gjort budgetuppföljning per februari 2025.

Sänt till:

Kommunledningsförvaltningen, Ekonomiavdelningen

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Justering

Utdraget bestyrkes

Handläggare
Controller Ingela Olsson
Kultur- och fritidsförvaltningen

ingela.olsson@hassleholm.se

Budgetuppföljning feb 2025

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslå kultur- och fritidsnämnden godkänna budgetuppföljning för februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har gjort budgetuppföljning per februari 2025.

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Bilagor

KFN Driftanalys feb 2025

KFN Investeringsanalys feb 2025

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen, Ekonomiavdelningen

Kultur- och fritidsförvaltningen

Ingela Olsson

Controller

AVVIKELSEANALYS DRIFT 2025
Kultur-och fritidsnämnden

Vht	Text	Driftredovisning 2025		Prognos Februari	Avvikelse februari	Kommentarer		Ev. frågor till förvaltningen	Svar från förvaltningen
		Budget	Redovisat			Förklaring till avvikelserna februari 2025	Åtgärder vid prognosunderskott		
10040	Nämnd	547	105	547	0				
32041- 32042	Biblioteksverksamhet	22 402	3 851	22 402	0				
31541- 31543	Scener Salonger, Programverksamhet	9 694	1 424	9 694	0				
31545- 31546	Slott	7 893	1 799	7 893	0				
34011	Sportanläggningar	21 804	3 249	21 804	0				
34013	Simhallar	26 037	3 510	26 037	0				
34020	Idrottsplatser	12 692	2 122	12 692	0				
34030- 34039	Friluftsanläggningar	6 177	735	6 177	0				
34040- 34041	Samlingslokaler	1 371	235	1 371	0				
34050	Skolidrottslokaler	7 979	1 284	7 979	0				
35040	UngFritid	14 880	2 134	14 880	0				
30040, 31549, 51040, 52040	Stöd till föreningar	7 109	0	7 109	0				
99341	Gemensam vht KFF	6 420	933	6 420	0				
99342	Gemensam vht kultur	3 542	630	3 542	0				
99343	Gemensam vht fritid	3 741	701	3 741	0				
TOTALT		152 290	22 711	152 290	0				

AVVIKELSEANALYS INVESTERING 2025

Kultur-och fritidsnämnden

Projekt	Text	Ansl. typ	Investeringsredovisning 2025				Prognos Februari	Avvikelse februari	Kommentarer	Kommentarer	Ev. frågor till förvaltningen	Svar från förvaltningen	
			Budget	Redovisat	Inkomster (-)				Netto	Förklaring till avvikelserna, februari 2025			Åtgärder vid prognosunderskott
				Utgifter									
IP24809	DIMMERSKÅP SCENER SALONGER	2		267		267	267	-267	Investering från 2024 med leverans först 2025 pga komponentbrist. Åskat medel via över- och underskottshanteringen.				
IP25801	ISMASKIN TYRS HOV	2	1 400			0	1 400	0					
IP25802	CYLINDERKLIPPARE ÖSTERÅS	2	350			0	350	0					
IP25803	TRÄDGÅRDSMÖBLER HOVDALA	2	70			0	70	0					
IP25804	ÖVERBYGGNAD LJUNGD-STOBY SLINGA	2	315			0	315	0					
IP25805	BOLLFÅNGSTNÄT ÖSTERÅS	2	80			0	80	0					
IP25806	BRYGGDELAR LUHRSJÖN	2	135			0	135	0					
IP25807	RESULTATTAVLA A-PLAN ÖSTERÅS	2	100			0	100	0					
IP25808	HJULLASTARE MED HYTT HOVDALA	2	550			0	550	0					
IP25809	UTBYTE TILL LED-LAMPOR BJÄRNUM SLILINGA	1	950			0	950	0					
IP25810	VERKSAMHETSUTRUSTNING ÖSTERÅSBADET	1	3 800			0	3 800	0					
IP25811	MIXERBORD RÖDA SALONGEN	1				0	500	-500	Säljer inventarier med ansl typ 1 och reinvesterar för samma belopp. Intäkterna redovisas på finansförvaltningen.				
						0		0					
			7 750	267	0	267	8 517	-767					

Kultur- och fritidsnämndens
arbetsutskott

§ 16

Ansökan om oförändrad timhyra- Hantverksgården Hästveda

Dnr: KFF 2025/34

Beslut

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslår att kultur- och fritidsnämnden ger föreningen dispens för subventionerad taxa från årsskiftet tills förslag om nya taxor beslutats.

Beskrivning av ärendet

Hästvedas Intresseförening ansöker om dispens för att betecknas som stödberättigad förening och att hyreskostnad på 120 kronor per timme debiteras vid hyrning av A-salen i Hantverksgården Hästveda. Föreningens ansökan föreslås gälla från 1 januari 2025.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2024-12-19 § 83, att föreningar inom följande föreningskategorier kan erhålla bidrag och/eller subventionerad taxa av förvaltningen:

- bygdegårdsföreningar
- byalagsföreningar
- friluftsförening
- dansförening
- handikappföreningar
- hembygdsföreningar
- idrottsföreningar
- kulturföreningar
- nykterhetsföreningar
- skolidrottsföreningar utanför skoltid (vardagar efter 16.00, lov och helger)

Eftersom Hästveda Intresseförening inte ingår bland dessa kategorier innebär beslutet en höjning av deras taxa per timme till 240 kr från 120 kr, för A-salen i Hästveda Hantverksgård.

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Justering

Utdraget bestyrkes

Sammanträdesdatum
2025-04-03

Kultur- och fritidsnämndens
arbetsutskott

Hästvedas Intresseförening är en förening som drivs med små medel och har inget kommersiellt syfte. De önskar att nämnden öppnar upp och ger dispens för lågtaxa. Dispensen bör ta hänsyn till föreningens samhällsnytta för lokalsamhället Hästveda med omnejd och som därmed gynnar Hässleholms kommun. De är en samhällsförening som hyr Hantverksgården för att anordna berättaraftnar, publika möten med aktuella samhällsfrågor och möten i lokala förbättringsprojekt genom bland annat genom Leader. De anser att tack vare deras breda, helt ideella verksamhet, som bedrivs utan att vara bidragsberättigad, så bör rimligtvis inte detta vara ett kriterium till att i år debitera föreningen dubblerad timtaxa.

Förvaltningen håller på att se över föreningskategorier och taxor inför 2026. Utgångspunkten är att särskilja rätten till bidrag med rätten till subventionerad taxa. Allt för att förtydliga vilka som kan hyra en lokal med föreningstaxa utan att vara bidragsberättigad.

Med anledning av denna översyn och att förvaltningen inte tillräckligt tydliggjort förutsättningar för subventionerad taxa, föreslår förvaltningen att föreningen ges dispens till subventionerad taxa från årsskiftet tills förslag om nya taxor beslutats.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Subventionerad taxa som tidigare

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys bedöms inte relevant i ärendet.

Miljökonsekvenser

Inte aktuellt

Facklig samverkan

Inte aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Inga effekter

Sänt till:
Hästveda Intresseförening

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Justering

Utdraget bestyrkes

Handläggare
Enhetschef förenings/friluftsliv Conny Jönsson
Kultur- och fritidsförvaltningen

conny.jonsson@hasselholm.se

Ansökan om oförändrad timhyra - Hantverksgården Hästveda

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslår kultur- och fritidsnämnden att besluta ge föreningen dispens för subventionerad taxa från årsskiftet tills förslag om nya taxor beslutats.

Beskrivning av ärendet

Hästvedas Intresseförening ansöker om dispens för att betecknas som stödberättigad förening och att hyreskostnad på 120 kronor per timme debiteras vid hyrning av A-salen i Hantverksgården Hästveda. Föreningens ansökan föreslås gälla från 1 januari 2025.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2024-12-19 § 83, att föreningar inom följande föreningskategorier kan erhålla bidrag och/eller subventionerad taxa av förvaltningen:

- bygdegårdsföreningar
- byalagsföreningar
- friluftsförening
- dansförening
- handikappföreningar
- hembygdsföreningar
- idrottsföreningar
- kulturföreningar
- nykterhetsföreningar
- skolidrottsföreningar utanför skoltid (vardagar efter 16.00, lov och helger)

Eftersom Hästveda Intresseförening inte ingår bland dessa kategorier innebär beslutet en höjning av deras taxa per timme till 240 kr från 120 kr, för A-salen i Hästveda Hantverksgård.

Hästvedas Intresseförening är en förening som drivs med små medel och har inget kommersiellt syfte. De önskar att nämnden öppnar upp och ger dispens för lågtaxa. Dispensen bör ta hänsyn till föreningens samhällsnytta för lokalsamhället Hästveda med omnejd och som därmed gynnar Hässleholms kommun. De är en samhällsförening som hyr Hantverksgården för att anordna berättaraftnar, publika möten med aktuella samhällsfrågor och möten i lokala förbättringsprojekt genom bland annat genom Leader. De anser att tack vare deras breda, helt ideella verksamhet, som bedrivs utan att vara bidragsberättigad, så bör rimligtvis inte detta vara ett kriterium till att i år debitera föreningen dubblerad timtaxa.

Förvaltningen håller på att se över föreningskategorier och taxor inför 2026. Utgångspunkten är att särskilja rätten till bidrag med rätten till subventionerad taxa. Allt för att förtydliga vilka som kan hyra en lokal med föreningstaxa utan att vara bidragsberättigad.

Med anledning av denna översyn och att förvaltningen inte tillräckligt tydliggjort förutsättningar för subventionerad taxa, föreslår förvaltningen att föreningen ges dispens till subventionerad taxa från årsskiftet tills förslag om nya taxor beslutats.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Subventionerad taxa som tidigare

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys bedöms inte relevant i ärendet.

Miljökonsekvenser

Inte aktuellt

Facklig samverkan

Inte aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Inga effekter

Bilagor

Skrivelse Hästveda Intresseförening

Sändlista:

Hästveda Intresseförening

Kultur- och fritidsförvaltningen

Conny Jönsson

Enhetschef förenings/friluftsliv

Från: Alf Månsson <a.u.mansson@gmail.com>
Skickat: den 2 mars 2025 15:41
Till: Hässleholm - Kultur- och fritidsnämnden - Brevlåda
Kopia: Gun Wahlgren; Conny Runeke
Ämne: Ansökan om oförändrad tim-hyra för Hantverksgården Hästveda

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kultur- och fritidsnämnden

Hästvedas Intresseförening ansöker om att 120 kr/tim debiteras vid hyrning av A-salen Hantverksgården Hästveda.

Ansökan med fortsatt hyra 120 kr/tim avser gälla från 1 januari 2025.

Nämnden har beslutat om en kategorisering som i år ger en fördubblad tim-hyra för föreningen.

Underhandskontakter motiverar förändringen med att vår förening heter Intresseförening och att föreningen inte är bidragsberättigad. Föreningen drivs med små medel och har inget kommersiellt syfte.

Hästvedas Intresseförening önskar att nämnden öppnar upp och beslutar om ändring av vår kategorisering. Den bör ta hänsyn till vår förenings samhällsnytta för lokalsamhället Hästveda med omnejd och som därmed gynnar Hässleholms kommun.

Vi är en samhällsförening som hyr Hantverksgården för att anordna berättaraftnar, publika möten med aktuella samhällsfrågor och möten i lokala förbättringsprojekt genom bl a genom Leader.

Att vår breda helt ideella verksamhet bedrivs utan att vara bidragsberättigad bör rimligtvis inte vara kriterium till att i år debitera föreningen dubblerad tim-taxa.

Föreningens verksamhet redovisas årligen till nämnden genom verksamhetsberättelser och bokslut.

Med vänlig hälsning

**Alf Månsson
Ordförande
0708-431592**

Handläggare
Matilda Dunfjäll
Kultur- och fritidsförvaltningen
matilda.dunfjall@hassleholm.se

Uppföljning - intern kontroll 2024

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden godkänner uppföljningen av intern kontroll 2024.

Beskrivning av ärendet

2024 års interna kontrollplan innehåller elva kontrollpunkter för kultur- och fritidsnämnden. Av 11 totala kontrollpunkter rapporterades mindre brister vid kontrollen av arbetstidsregler, SBA och brandskydd, larmfunktion samt egenkontroll bassängbad. Åtgärder har föreslagits i samtliga kontrollmoment och utförts under våren 2025. Nedan följer redogörelse av åtgärder.

Observera att punkt 5 ”egenkontroll fastigheter” inte innehöll några brister vid granskning, men rapporterade chef inkom med förbättringsförslag som behandlas.

1. Dygnsvila, veckovila samt arbetstidsregler

Förslag på åtgärd i granskningsrapport: En genomgång av anställningsvillkoren bör göras då viss verksamhet eventuellt inte uppfyller gällande avtal avseende heltidsmått och verklig verksamhet.

Utförd åtgärd: Verksamheten idag uppfyller gällande avtal avseende heltidsmått. Förvaltningen arbetar tillsammans med HR-avdelningen för att eventuellt upprätta nytt avtal anpassat för de medarbetare som har flexiblare arbetstid, exempelvis teknikerna på kulturhuset och anställda på Hovdala slott. Arbetet är pågående under 2025.

2. Brandskydd och SBA

Förslag på åtgärd i granskningsrapport: Vad gäller Kulturhuset och Biblioteket väntar vi på nya ansvariga senast 1/2–25. Uppföljning bör ske efter 1/3-25.

Utförd åtgärd: Ansvariga för SBA på kulturhuset har utpekats under tidig vår 2025. Ansvariga är nedan:

Brandskyddsansvarig (samordningsansvar)	Anders Rosengren, förvaltningschef
Brandskyddssamordnare	Morgan Olofsson, tekniker
Brandskyddskontrollant	Daniel Danije, ungdomscoach

Ovan ansvariga arbetar med att strukturera arbetet med SBA på kulturhuset under våren 2025.

3. Larmfunktion

Förslag på åtgärd i granskningsrapport: Föreslås tas med i kontrollplanen 2025 med kontroll av åtgärdsplan vid larm.

Utförd åtgärd: Larmfunktion inklusive kontroll av åtgärdsplan vid larm är med i den av nämnden beslutade interna kontrollplanen för 2025. Kontroller kommer att utföras under året och följas upp i nämnden i enlighet med bestämmelser för intern kontroll.

4. Egenkontroll bassängbad

Förslag på åtgärd i granskningsrapport: Icke ifyllda datum bör kontrolleras av badchefen.

Utförd åtgärd: Badchefen har granskat de icke ifyllda datumen (2 st) och konstaterat att mänsklig faktor var orsaken till missarna. En ny rutin har etablerats för att förhindra att samma misstag sker framgent.

5. Egenkontroll fastigheter

Förslag på åtgärd i granskningsrapport: Digitalt system, med alla funktioner som behövs för att tillgodose myndigheternas krav på egenkontroll, bör användas för fastigheter där KFF är fastighetsskötare.

Utförd åtgärd: Det finns i nuvarande budget inte resurser för att inhandla och införa ett nytt digitalt system i den omfattning som krävts. Förvaltningen noterar dock ovan förslag så att det kan behandlas i framtida planering.

Barnperspektivet

En barnchecklista har inte bedömts relevant i ärendet

Bilagor

Granskningsrapport intern kontroll 2024

Kultur- och fritidsförvaltningen

Matilda Dunfjäll

Verksamhetsutvecklare

Sammanfattning av nämndens interna kontrollarbete:

Verksamhetens risker värderas och sammanfattas i en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån risk- och väsentlighetsanalysen görs en värdering av vilka moment som bör kontrolleras. Förvaltningen ger förslag på kontrollmoment till nämnden, som fattar beslut om den interna kontrollplanen. En del kontrollmoment är återkommande på grund av dess vikt. I övrigt försöker kontrollmomenten varieras från år till år. I möjligaste mån kontrollerar vi varandras arbetsuppgifter.

Granskningen 2024 visar att majoriteten av kontroller inte upptäckte några brister i verksamheten, varpå inga åtgärder föreslås gällande dessa arbetsmoment. Av 11 totala kontrollpunkter rapporteras inga avvikelser på 8 punkter, ett övergripande positivt resultat. Mindre brister har upptäckts i kontrollen av arbetstidsregler, SBA och brandskydd samt egenkontroll bassängbad. Åtgärder föreslås i alla tre kontrollmoment där brister upptäckts och kommer följas upp under 2025 i nämnden. Avseende brandskydd och SBA har ny ansvarig utpekats som kommer arbeta med frågan under 2025, varpå kontrollmomentet läggs till i kontrollplanen även för nästkommande år då det finns behov av fortsatt kontroll. Kontrollmomentet om larmfunktion läggs också till i kontrollplanen 2025 med utökat kontrollmoment enligt förslag. Förbättringsförslag på egenkontroll fastigheter har också presenterats och kommer övervägas under 2025.

Kontroll-områden	Rutin "vilka regler, policys, system osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 1 "hur kommer granskningen att göras?"	Frekvens "hur ofta kommer granskningen att göras?"	Ansvar "vem är ansvarig för att granskningen blir gjord?"	Rapportering "vem ska utförd granskning rapporteras till?"	Risk "hur stor är risken att fel ska uppstå?"	Väsentlighet "hur blir konsekvensen om fel uppstår?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts" (kolumn till granskningsrapporten)	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen" (kolumn till granskningsrapporten)	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske? Ska momentet vidare till nästa års plan?"
VERKSAMHET	Dygnsvila, veckovila samt arbetstidsregler	Att personalens dygnsvila, veckovila och arbetstider följer gällande avtal.	Kontroll av schemalagd samt faktisk arbetstid på tre enheter, Hovdala slott, Österås samt kulturhuset plan 3.	I juni kontrolleras maj månads arbetstid samt i november kontrolleras oktober månads arbetstid.	Avdelningschef fritid.	Förv chef	Möjlig	Kännbar	Ansvarig har granskat kontrollmomentet genom att i personalsystemet undersöka registrerad arbetstid i förhållande till schema och hur denna står i förhållande till gällande avtal.	Inga avvikelser mot gällande avtal beträffande vila.	En genomgång av anställningsvillkoren bör göras då viss verksamhet eventuellt inte uppfyller gällande avtal avseende heltidsmått och verklig verksamhet.
	Ensamarbete	Det bör finnas möjlighet att larma med hjälp av ett bärbart personlarm.	Kontroll av samtliga enheter där ensamarbete förekommer.	Granskningen sker en gång under året.	Enhetschef Hovdala	Förv chef	Möjlig	Kännbar	Ansvarig har undersökt samtliga enheter via mail.	Det finns dels portabla personlarm dels larmknappar med direktlarm i receptioner/butiker där man inte ansett det vara nödvändigt med bärbart larm.	Inga åtgärder föreslås.
	Hot och våld	Varje medarbetare ska känna till krisplan samt rutin vid hot och våld. Verksamhetens utsatthet ska granskas.	Kontroll av 3 enheter varav biljettkassan särskilt skall uppmärksammas.	1 gång / år och enhet	Avdelningschef kultur	Förv chef	Möjlig	Kännbar	Ansvarig har tillfrågat enheterna och fått svar från 5 enheter varav en har ansvaret för biljettkassan.	Rutiner för rutin vid hot och våld har är kända av medarbetarna. Information sker vid APT, skyddsronder och/eller andra tillfällen.	Inga åtgärder föreslås.
	Brandsyn och SBA	Kontroll av brandsynsarbete och dokumentation.	Kontroll av minst 3 enheter. Biblioteket och kulturhuset skall särskilt uppmärksammas	1 gång / år och enhet	Enhetschef idrottsplatser	Förv chef	Möjlig	Allvarlig	Kontroll av brandsyn på Kulurhuset, Tyrs Hov, och Biblioteket. Kontroll gjordes genom att begära in dokumentation på utförd SBA och Brandsynsarbete.	Ingen anmärkning på Tyrs Hov. Vad gäller Kulturhuset och Biblioteket väntar vi på nya ansvarig som kommer presentera underlag senast 1/2-25.	Uppföljning bör ske efter 1/3-25
	Larmfunktion	Att larmen fungerar.	Kontroll att samtliga personlarm och larm i verksamheterna fungerar och är kopplade till larmcentral	1 gång / år och enhet	Enhetschef bad	Förv chef	Möjlig	Allvarlig	Kartläggning och kontroll över larm i samtliga verksamheter inom kultur- och fritidsförvaltningen. Inga anmärkningar rapporterades.	Överfallslarm finns inte överallt, men det finns inte heller ett beslut om att det ska finnas.	Föreslås tas med i kontrollplanen 2025 med kontroll av åtgärdsplan vid larm.
	Vattensäkerhet badplatser - räddningstjänstens råd om vattensäkerhet.	Kontroll av skyltning, information och säkerhetsutrustning. Att säkerhetsdykning genomförs. Viktigt i det förebyggande arbetet.	Kontroll av 3 badplatser.	1 gång / år och plats	Enhetschef idrottsplatser	Förv chef	Möjlig	Allvarlig	Lursjön, Dalsjön och Pickelsjön har besökts och kontrollerats.	Det finns inget att anmärka på. Badplatserna sköts ordentligt, bryggor, lekanordningar och annat underhålls, livräddningsutrustning fanns på plats och var i ordning.	Inga åtgärder föreslås.

Intern kontrollplan

ÅR: 2024

Förvaltning:

Kultur- och fritidsförvaltningen

Förvaltning:

Kultur- och fritidsförvaltningen

Sammanfattning av nämndens interna kontrollarbete:

Verksamhetens risker värderas och sammanfattas i en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån risk- och väsentlighetsanalysen görs en värdering av vilka moment som bör kontrolleras. Förvaltningen ger förslag på kontrollmoment till nämnden, som fattar beslut om den interna kontrollplanen. En del kontrollmoment är återkommande på grund av dess vikt. I övrigt försöker kontrollmomenten varieras från år till år. I möjligaste mån kontrollerar vi varandras arbetsuppgifter.

Granskningen 2024 visar att majoriteten av kontroller inte upptäckte några brister i verksamheten, varpå inga åtgärder föreslås gällande dessa arbetsmoment. Av 11 totala kontrollpunkter rapporteras inga avvikelser på 8 punkter, ett övergripande positivt resultat. Mindre brister har upptäckts i kontrollen av arbetsbudsregler, SBA och brandskydd samt egenkontroll bassängbad. Åtgärder föreslås i alla tre kontrollmoment där brister upptäckts och kommer följas upp under 2025 i nämnden. Avseende brandskydd och SBA har ny ansvarig utpekats som kommer arbeta med frågan under 2025, varpå kontrollmomentet läggs till i kontrollplanen även för nästkommande år då det finns behov av fortsatt kontroll. Kontrollmomentet om larmfunktion läggs också till i kontrollplanen 2025 med utökat kontrollmoment enligt förslag. Förbättringsförslag på egenkontroll fastigheter har också presenterats och kommer övervägas under 2025.

Kontroll-områden	Rutin "vilka regler, policys, system osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 1 "hur kommer granskningen att göras?"	Frekvens "hur ofta kommer granskningen att göras?"	Ansvar "vem är ansvarig för att granskningen blir gjord?"	Rapportering "vem ska utförd granskning rapporteras till?"	Risk "hur stor är risken att fel ska uppstå?"	Väsentlighet "hur blir konsekvensen om fel uppstår?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts" (kolumn till granskningsrapporten)	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen" (kolumn till granskningsrapporten)	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske? Ska momentet vidare till nästa års plan?"
	Egenkontroll bassängbad - folkhälsomyndighetenens allmänna råd om bassängbad och miljöbalkens förordning om verksamhetsutöva rens egenkontroll.	Kontroll av vattenkvaliteten - att kontroll utförs regelbundet.	Kontroll av samtliga anläggningar	1 gång / år och anläggning	Enhetschef friluftsliv	Förv chef	Möjlig	Allvarlig	2024-06-25 åkte ansvarig till badanläggningarna och kontrollerade provtagningsjournalen där kontrollerna skrivs in.	Kontroll av vattenkvaliteten har utförts regelbundet utom i Bjärnum där det inte var ifyllt i journalen den 27/4 och 1/5 .	Ikke ifyllda datum bör kontrolleras av badchefen.
	Egenkontroll fastigheter	Kontrollera att dokumentation och rutiner finns för kontrollpunkter som kan utgöra risker för människors hälsa eller för miljön och att ansvarsfördelning inom organisationen för frågor gällande hälsa och miljö tillämpas och dokumenteras.	Kontroll av 2 anläggningar	1 gång / år och anläggning	Avdelningschef fritid	Förv chef	Möjlig	Kännbar	Ansvarig har undersökt att rutiner och dokumentation finns för egenkontroll av fastighetsrelaterade kontrollpunkter för Tyrs Hov och Tyrehallen.	Dokumenterade rutiner finns i icke-digital form.	Digitalt system, med alla funktioner som behövs för att tillgodose myndigheternas krav på egenkontroll bör användas för fastigheter där KFF är fastighetsskötare.
	Kassaredovisning	Att kassaredovisning stäms av och redovisas enl god redovisningssed.	Kontroll av rutiner för samtliga verksamheter.	en gång under våren 2024.	Enhetschef bibliotek	Förv chef	Möjlig	Lindrig	Alla enheter på biblioteket med kassa stämts av och redovisat enligt god redovisningssed.	Inga avvikelser har framkommit.	Inga åtgärder föreslås.
	Diarieföring	Diarieföring av mail.	Kontroll att diarieföring av inkommande synpunkter och klagomål sker samt att svar från förvaltningen diaries.	kontroll sker i maj samt i november månad på 3 slumpvis utvalda chefer per tillfälle.	Nämndsekreterare	Förv chef	Möjlig	Lindrig	Kontrollerat tre slumpmässigt utvalda chefer.	Inga avvikelser i de kontrollerade mailen.	Inga åtgärder föreslås.
	Embrace	Att rapportering av tillbud, skadegörelse, hot och våld fungerar.	Kontroll av berörda verksamheter.	1 gång per år och plats.	Enhetschef Ung	Förv chef	Mindre sannolik	Lindrig	Avstämning via enhetens TEAMS-kanal	Svar från personal att alla verksamheter i Ung fritid nu kan rapportera via Embrace. (Embraceapportörer får sin utbildning i systemet via brottsförebyggande samordnaren). Vilka fler verksamheter inom förvaltningen som borde eller kan rapportera är oklart, så kontrollen av berörda verksamheter är svår att svara på. Det är kanske något att precisera inför framtiden, vilka verksamheter i förvaltningen ska rapportera?	Inga åtgärder föreslås.

Kultur- och fritidsnämnden

*Handläggare
Nämndsekreterare Monica Lundström
Kultur- och fritidsförvaltningen*

monica.lundstrom@hassleholm.se

Avsägelse av uppdrag kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden utser Sandra Christoff (SD) till ny ersättare i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Beskrivning av ärendet

Torgny Holmberg (SD) har av sagt sig uppdraget som ledamot i kultur- och fritidsnämnden.

Avsägelsen är beviljad av Kommunfullmäktige.

Då Torgny Holmberg (SD) var ersättare i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott har kultur- och fritidsnämnden nu uppdraget att välja ny ersättare i utskottet.

I valet efter Torgny Holmberg (SD) nomineras Sandra Christoff (SD)

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen
Troman

Kultur- och fritidsförvaltningen

Monica Lundström

Nämndsekreterare

Handläggare
Matilda Dunfjäll
Kultur- och fritidsförvaltningen
matilda.dunfjall@hassleholm.se

Upprättande av styrgrupp för kultur- och fritidsplan

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår kultur- och fritidsnämnden besluta följande:

1. att upprätta styrgrupp för kultur- och fritidsplan.
2. att utse ordförande och representanter till styrgruppen för kultur- och fritidsplan.

Beskrivning av ärendet

En politisk styrgrupp i ett projekt har en viktig roll när det gäller att säkerställa att projektet har det stöd och den riktning som krävs för att vara framgångsrikt. Styrgruppen fungerar som en strategisk ledningsenhet som fattar beslut på hög nivå och är ansvarig för att styra projektet i enlighet med organisationens övergripande mål och politiska mål. Den politiska styrgruppen är avgörande för att ge projektet den strategiska vägledning och stöd det behöver, samt för att säkerställa att projektet är förenligt med de politiska och organisatoriska målen. Styrgruppen ansvarar även för resurstilldelning för projektet.

Förvaltningen bedömer att en politisk styrgrupp bör tillsättas i uppdraget att arbeta fram en kultur- och fritidsplan. Styrgruppen bör vara begränsad i antal individer så att den vid behov enkelt kan sammankallas för att fatta beslut och stödja förvaltningens arbete.

Styrgruppen bör bestå av en ordförande (som även har sammankallande funktion) samt representanter från nämnden.

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen

Matilda Dunfjäll

Verksamhetsutvecklare

Handläggare
Förvaltningschef Anders Rosengren
Kultur- och fritidsförvaltningen

anders.rosengren@hasselholm.se

Förklaring över anmärkning i revisionsberättelsen

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden antar yttrandet samt sänder det till kommunfullmäktige

Beskrivning av ärendet

De kommunvalda revisorerna har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna. I revisionsberättelsen för år 2024 skriver de att de tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, enskilda ledamöter i dessa organ men riktar en anmärkning mot bland annat kultur- och fritidsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet.

Enligt 5 kap. 32 § kommunallagen ska fullmäktige inhämta förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen. Med anledning av de anmärkningar som revisorerna riktat begär kommunfullmäktiges presidium in förklaring från kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit del av revisorernas redogörelse och i samråd med nämndens ordförande föreslås kultur- och fritidsnämnden anta bifogat yttrande som svar på revisionsberättelsen.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

När åtgärderna i yttrandet har genomförts så beräknas detta ha en positiv påverkan på verksamhetens brukare.

Barnperspektivet

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Miljökonsekvenser

Ej tillämpligt

Facklig samverkan

Yttrandet beräknas ej i sig självt få konsekvenser för medarbetarna. I det fall enskilda åtgärder får konsekvenser kommer dessa samverkas.

Ekonomiska konsekvenser

Yttrandet beräknas ej i sig självt få konsekvenser för ekonomin. I det fall enskilda åtgärder får konsekvenser kommer dessa behandlas i nämnden.

Bilagor

Yttrande anmärkning i revisionsberättelsen
Inhämtande av förklaring över anmärkning i revisionsberättelsen
Revisionsberättelse 2024
Revisorernas redogörelse
Hässelholms Kommun det sakkunniga biträdets yttrande
2024 Rapport årsredovisning Hässelholms Kommun
Hässelholms Kommun Granskning GEH Årsredovisning 2024

Sändlista:

Kommunfullmäktige

Kultur- och fritidsförvaltningen

Anders Rosengren
Förvaltningschef

Handläggare
Förvaltningschef Anders Rosengren
Kultur- och fritidsförvaltningen
0451-26 71 01
anders.rosengren@hasselholm.se

Yttrande anmärkning i revisionsberättelsen

De kommunvalda revisorerna har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna. I revisionsberättelsen för år 2024 skriver de att de tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, enskilda ledamöter i dessa organ men riktar en anmärkning mot bland annat kultur- och fritidsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet.

Enligt 5 kap. 32 § kommunallagen ska fullmäktige inhämta förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen. Med anledning av de anmärkningar som revisorerna riktat begär kommunfullmäktiges presidium in förklaring från kultur- och fritidsnämnden.

I sin revisionsberättelse säger Revisionen följande. ”När det gäller kultur- och fritidsnämnden vill vi särskilt redovisa våra bedömningsgrunder i ansvarsfrågan. De viktigaste orsakerna till vår bedömning är:

brister i styrning och ledning av nämndens verksamhet. Vår granskning visar att

nämnden i princip avträtt från sitt uppdrag när det gäller att fatta strategiska beslut.

Det gäller verksamhetens inriktning efter sammanslagningen av de bägge nämnderna.

Det saknas verksamhetsplan och/eller motsvarande styrdokument. En tydlig strategi är nödvändig givet de besparingar som nämnden haft att hantera under ett flertal år. Istället har personalnedskärningar gjorts utan en strategisk tanke.

Nämnden har inte agerat tillräckligt kraftfullt givet de **arbetsmiljöbrister** som varit

tydliga genom framför allt höga sjukskrivningstal. Det gäller såväl att ombesörja HRstöd

till att ge chefer tillräckliga förutsättningar för att kunna bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete.”

I sitt stöd för bedömningen har revisionen anlitat sakkunnigt biträde, Ernst and Young (EY). Under hösten 2024 genomförde EY två olika granskningar avseende kultur- och fritidsnämndens styrning och interna kontroll samt nämndens arbetsmiljöarbete.

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsnämnden svarade på sakgranskningarna den 30 januari 2025.

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit del av revisorernas redogörelse och i samråd med nämndens ordförande föreslås kultur- och fritidsnämnden anta följande yttrande som svar på revisionsberättelsen.

Granskning av kultur- och fritidsnämndens arbetsmiljöarbete.

Revisorerna riktar i sin redogörelse följande kritik mot Kultur- och fritidsnämnden. Förvaltningen har valt att förklara efter varje del för att göra dokumentet mer överskådlig.

Synpunkt:

Kultur- och fritidsnämnden bedriver inte fullt ut ett tillfredsställande och tillräckligt arbetsmiljöarbete. Bedömningen vilar på att nämnden bara delvis säkerställt en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter avseende arbetsmiljöarbetet. Vidare att nämnden inte har säkerställt att chefer ges tillräckliga förutsättningar att bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete

Förklaring:

Nämnden delar uppfattningen att det har varit svårt att bedriva ett fullt ut tillfredsställande och tillräckligt arbetsmiljöarbete. I samband med de stora besparingar som lades på nämnden 2020 hade dåvarande majoritet svårighet att prioritera i förhållande till beslutade besparingar vilket innebar att resurserna minskade men uppdragen kvarstod. Detta har därefter varit genomgående för de olika styrande politiska majoriteterna i fortsatta besparingar och anpassningar vilket inneburit svårigheter för förvaltningen att klara sitt uppdrag och däribland bedriva ett fullgott arbetsmiljöarbete.

Ett antal åtgärder har vidtagits i syfte att åtgärda problemet. En strategisk funktion har anställts vilken till del avlastar cheferna från sådant de tidigare behövt lägga tid och fokus på men som egentligen inte ingår i chefsuppdraget. Detta innebär att frigjort tid läggs på medarbetare och arbetsmiljö. Likaså har åtgärden inneburit att det förvaltningsövergripande arbetsmiljöarbetet har kunnat effektiviseras och uppföljning av åtgärder säkerställas.

Nämnden delar inte uppfattningen att fördelningen av arbetsmiljöansvar och arbetsuppgifter har varit otydligt. En tydlig ansvarsfördelning har skett från ordförande, via förvaltningschef, ner till respektive ansvarig. Dock har detta tidigare inte konkretiserats i nämndes delegeringsregler vilket åtgärdades genom revidering vid nämndens sammanträde 2024-10-24.

Synpunkt:

Uppföljning och analys av avgångsorsaker bland personal och chefer har inte genomförts. I kritiken är ett centralt område det faktum att det inte planerats ändamålsenliga insatser utifrån arbetsmiljöenkäter och avgångsorsaker. Vidare pekar rapporten på att uppföljningen av arbetet inte är tillräcklig.

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Förklaring:

Kultur- och fritidsförvaltningen har en mycket låg personalomsättning, ca 4-5%. Med samtliga som slutar utförs ett avgångssamtal i någon form. De flesta medarbetare som slutar gör det antingen för pension eller är unga medarbetare som går vidare mot andra mål i karriären eller för studier. De orsaker som finns bakom det fåtal medarbetare som slutar av andra anledningar analyseras i den mån det går. Det finns även tekniska svårigheter i att genomföra senare analys då inlagda dokument tas bort automatiskt vid medarbetarens sista anställningsdag. Det stämmer dock att det inte funnits någon förvaltningsgemensam struktur för uppföljning och analys. Rutiner för detta är under framtagande.

Vad det gäller arbetsmiljöenkäter så följs dessa upp i flera led såsom ledningsgrupp, chefsgrupp samt respektive APT. Till nämnden redovisas resultatet av enkäten och förvaltningens analys. Det har funnits brister i systematik och framtagande av handlingsplan vilket kommer styras upp i samband med medarbetarenkät 2025.

Synpunkt:

Handlingsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 har inte följts upp i enlighet med tidsplan till följd av brist på tid och resurser. Det framkommer även att det inte sker någon form av förvaltningsgemensam uppföljning eller sammanställning av antalet tillbud och olyckor. Därtill framgår det inte heller huruvida det har gjorts någon uppföljning eller analys till följd av den höga andelen långtidssjukskrivna under 2023. Även om det varit nödvändigt att prioritera bland nämndens ansvarsområden för att klara en period med höga sjuktal och hög arbetsbelastning uppfyller inte nämnden kraven från kommunfullmäktige. När en nämnds verksamhet ställs inför utmaningar så som till exempel ökad stress, överbelastad ledningsgrupp, ökade sjuktal och specifikt långtidssjukskrivningar är det extra allvarligt att nämnden inte säkerställt att det i tillräcklig omfattning funnits stöd från HR, inte minst då förvaltningen saknar en egen HR-funktion.

Förklaring:

Det stämmer inte att handlingsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 inte har följts upp enligt tidsplan. Kultur- och fritidsnämnden fattade beslut om uppföljningen vid sitt sammanträde 2024-11-21 §74. Däremot stämmer det att förvaltningen under 2024 inte kunnat prioritera arbetet med vissa delar i handlingsplanen varför samtliga brister inte åtgärdats. Dessa har förts över till handlingsplan för SAM 2025 och åtgärder vidtas.

Likaså stämmer det inte helt att det inte skett förvaltningsgemensam uppföljning eller sammanställning av antalet tillbud och olyckor. Uppföljning av detta sker vid varje förvaltningssamverkan och sammanställning sker i systemet OPUS vilket är kommunövergripande.

Sedan 2025-01-01 sker kontinuerlig uppföljning av tillbud och arbetsskador även i förvaltningens chefsgrupp.

Med anledning av den höga andelen långtidssjukskrivna chefer under 2023 och 2024 tog förvaltningen hjälp av företagshälsovården, Feelgood, för att göra en genomlysning och föreslå åtgärder.

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Förvaltningen köper sedan 2024 hjälp med HR från Kommunledningsförvaltningen genom en överenskommelse där de förvaltningar som saknar egen HR-funktion går samman och har en gemensam tjänst. I samband med sjukskrivningarna borde en högre grad av HR-stöd säkerställts. Nämnden, genom sitt arbetsutskott, och förvaltningen arbetar för att förändra dialogen kring arbetsmiljö i syfte att tidigare kunna sätta in relevanta åtgärder vid behov.

Synpunkt:

En tydlig och långsiktig strategi behöver antas som ska fastställa vad nämnden vill med den verksamhet som den ansvarar för. Strategin ska utgå ifrån vad som kan genomföras med de resurser som finns att tillgå.

Förklaring:

En projektplan för ett strategiskt styrdokument för kultur- och fritid har tagits fram och arbetet har påbörjats. Vid nämndens sammanträde 2025-05-24 kommer beslut om politisk styrgrupp för arbetet tas. Ambitionen är att ha en strategi/plan klar för politiskt ställningstagande i mitten av 2026.

Granskning av kultur- och fritidsnämndens styrning och intern kontroll

Synpunkt:

Rapportens bedömning är att kultur- och fritidsnämnden till viss del genomför en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning av mål och uppdrag. Dock har nämnden inte tagit fram en komplett nämndplan i enlighet med direktiv från kommunfullmäktige. Förvaltningen har inte heller tagit fram en förvaltningsövergripande verksamhetsplan de senaste två åren. Vi ser en risk att kultur- och fritidsfrågorna inte styrs utifrån politisk vilja utan att styrningen lämnas till varje ansvarig chef. Vi grundar detta på bristande målstyrning och uppföljning därav samt avsaknad av korrigerande åtgärder. Därutöver saknas det en kultur- och fritidsstrategi som hade kunnat sätta ut en politisk riktning över tid. Arbeta pågår med att fram en strategi men denna förväntas bli antagen först hösten 2026 eller våren 2027.

Förklaring:

Arbetet med nämndplan och verksamhetsplan har styrts upp av förvaltningen. För 2025 finns dokumenten på plats och arbetet med att ytterligare optimera processen samt relevansen i dokumenten och uppföljning pågår. Vidare arbetar förvaltningen med att omarbete mål- och uppföljningsprocessen och kommer ha en ny process på plats inför 2026. En projektplan för ett strategiskt styrdokument för kultur- och fritid har tagits fram och arbetet har påbörjats. Vid nämndens sammanträde 2025-05-24 kommer beslut om politisk styrgrupp för arbetet tas. Ambitionen är att ha en strategi/plan klar för politiskt ställningstagande i mitten av 2026.

Synpunkt:

Vidare görs bedömningen att nämnden inte har ett ändamålsenligt arbete med budgetprocessen utifrån prognoser och underlag. Nämndens arbete har brustit avseende budgetprocessen och den övergripande ekonomistyrningen, vilket framgår av underlag, intervjuer och protokoll.

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Förklaring:

Nämndens arbete med budgetprocessen har förändrats, och kommer ytterligare förändras.

Vid varje nämndsammanträde, inte bara vid de sammanträden som hanterar budgetuppföljningar ska nämnden få en muntlig analys av förändringar som inträffat under månaden och som påverkar budget. På så sätt ges förutsättningar för snabbare åtgärder vid exempelvis underskott men även möjlighet till dialog kring prioriteringar inom ram.

Synpunkt:

Det framkommer att nämnden sedan 2018 haft stora krav på besparingar. Det är vår bedömning att när det har tagits flertalet beslut om att dra ner på personalkostnader och resurser har det inte fattats några beslut avseende avgränsningar i verksamheten, vilket har inneburit svårigheter i den ekonomiska planeringen. Istället för att utveckla verksamheter, genomföra omorganisationer eller planera för genomförbara effektiviseringar har besparingar nästan uteslutande gjorts genom nerskärning av personalresurser. Det framförs i rapporten att det inte är ändamålsenligt utifrån de ställda besparingskraven att utgå ifrån att all verksamhet är lika prioriterad.

En rimligare utgångspunkt är att det inom alla verksamhetsområden finns mer eller mindre prioriterade delverksamheter. Genomförandet av besparingar i form av att enbart utveckla personalresurser med en osthylteknik, ökar risker för en sämre kvalitet i verksamheterna men också en sämre arbetsmiljö för de anställda.

Granskarna menar också att utifrån de beslut som de tagit del av är att personalnedskärningarna inte heller grundats i någon prioritering utan istället gjorts utifrån minsta möjliga motstånd. Det innebär att man valt att skära ner på personal där det ändå funnits naturliga avgångar och inte i de verksamheter som man bedömt haft mindre prioritet.

Dock har informationsflödet avseende besparingar förbättrats under 2024. Dock menar vi att nämndens förslag med kostnadseffektiviseringar inför budget 2024 inte avser åtgärder, utan avser hur nedskärningarna ska fördelas mellan verksamheter. Det är en brist att det saknas dokumentation som visar hur nämnden har styrt och beslutat om besparingar utifrån politisk viljeinriktning.

Förklaring:

Nämnden delar revisorernas uppfattning att detta har varit ett problem. Sedan årsskiftet har tjänstepersonerna och nämnden arbetat på samförståelse i hur man ska arbeta med nedskärningar och prioriteringar framgent i syfte att stärka nämnden att fatta de beslut som krävs. En stor del av prioriteringsarbete kommer även ske i samband med arbetet med kultur- och fritidspolitiskt styrdokument.

Synpunkt:

Kultur- och fritidsnämnden genomför årligen riskanalyser kopplade till intern kontroll. Det är en brist att analysen inte har uppdaterats i någon större bemärkelse mellan åren 2023 och 2024, då innehållet i dessa är näst intill identiskt. Det noteras att alla risker värderade 9 eller högre inte har en tydlig motivering till varför de inte tagits med i internkontrollplanen för året.

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak beaktar operationella och regulatoriska risker. Vi menar att nämnden i större utsträckning bör beakta strategiska och finansiella risker.

Förklaring:

Förvaltningen kommer under 2025 arbeta med att omarbeta sitt interna kontrollarbete. Projektplan är upprättad och risk- och väsentlighetsanalysen kommer att uppdateras och aktualiseras inför upprättandet av intern kontrollplan 2026, med bland annat större fokus på strategiska och finansiella risker.

Anders Rosengren

Förvaltningschef

Kultur- och Fritidsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Handläggare
Kommunsekreterare Louise Davidsson
Kommunledningsförvaltningen
0451-26 83 57
louise.davidsson@hassleholm.se

Kommunstyrelsen, omsorgsnämnden samt
kultur- och fritidsnämnden

Inhämtande av förklaring över anmärkning i revisionsberättelsen

Revisorerna har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna. I revisionsberättelsen för år 2024 skriver de att de tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, enskilda ledamöter i dessa organ men riktar en anmärkning mot

- kommunstyrelsen för brister i uppsikten över kommunala bolag och otillräcklig styrning av dessa,
- omsorgsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet,
- kultur- och fritidsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet.

Enligt 5 kap. 32 § kommunallagen ska fullmäktige inhämta förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen.

Med anledning av de anmärkningar som revisorerna riktat begär kommunfullmäktiges presidium härmed in förklaring från kommunstyrelsen, omsorgsnämnden respektive kultur- och fritidsnämnden.

Svaren ska skickas till kommunfullmaktige@hassleholm.se senast den 9 maj 2025.

Bilaga:

Revisionsberättelsen med tillhörande bilagor

Kommunfullmäktiges presidium

Erik Berg
Ordförande

Irene Nilsson
1:e vice ordförande

Patrik Jönsson
2:e vice ordförande

Till kommunfullmäktige i Hässleholms kommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna och verksamheten i de kommunägda bolagen genom utsedda lekmanarevisorer.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig med undantag för omsorgsnämndens inköp och kultur- och fritidsnämndens för generella brister i internkontrollen.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen inte är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i budget 2024, vilket innebär att god ekonomisk hushållning inte uppnåtts för 2024.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Hässleholms kommun i olika grad har bedrivit verksamheterna på ändamålsenliga sätt. Vi hänvisar i denna fråga till vår redogörelse.

När det gäller **kommunstyrelsen** vill vi särskilt redovisa våra bedömningsgrunder i ansvarsfrågan. De viktigaste orsakerna till vår bedömning är:

- att kommunstyrelsen i den **långsiktiga målsättningen för god ekonomisk hushållning** för 2024 inte har tagit med bolagens finansiella utveckling. Det är vår bedömning att omvärldsfaktorer kommer i hög grad påverka bolagen, vilket också innebär att kommunens ekonomi kommer att påverkas.
- att kommunstyrelsen brustit i sin **uppsikt över fiberbolaget** samt inte kunnat fatta beslut om fiberbolagets **ägardirektiv och affärsmodell** trots kända utmaningar för bolaget.

Gällande **omsorgsnämnden** vill vi särskilt redovisa våra bedömningsgrunder i ansvarsfrågan. De viktigaste orsakerna till vår bedömning är:

- att **brister i inköps- och upphandlingsprocessen** fortsatt för tredje året, utan att omsorgsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder. Årets kostnader för hyrpersonal uppgår till 17,3 mnkr varav 7,7 mnkr upphandlats utanför ramavtal. Till detta ska läggas att nämnden svävat i okunskap om inköpen under våren och sommaren. Information nådde nämnden under hösten. Nämnden har inte kunnat redovisa orsaker till detta, vilket gör att risken för fortsatta inköp kvarstår.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "EN", "AB", "KAB", and "Kp".

- **brister i arbetsmiljö**, vilket också konstateras för tredje året i följd. Hot om vite föreligger inom avdelning för legitimerad personal och utvecklingsinsatser inom den centrala förvaltningen har fördröjts. Vi saknar en riskanalys avseende beslutet om att fasa ut hyrpersonal i en organisation som dels varit underbemannad, dels haft en ledningsorganisation som varit behäftad med brister.

När det gäller kultur- och fritidsnämnden vill vi särskilt redovisa våra bedömningsgrunder i ansvarsfrågan. De viktigaste orsakerna till vår bedömning är:

- **brister i styrning och ledning** av nämndens verksamhet. Vår granskning visar att nämnden i princip avträtt från sitt uppdrag när det gäller att fatta strategiska beslut. Det gäller verksamhetens inriktning efter sammanslagningen av de bägge nämnderna. Det saknas verksamhetsplan och/eller motsvarande styrdokument. En tydlig strategi är nödvändig givet de besparingar som nämnden haft att hantera under ett flertal år. Istället har personalnedskärningar gjorts utan en strategisk tanke.
- Nämnden har inte agerat tillräckligt kraftfullt givet de **arbetsmiljöbrister** som varit tydliga genom framför allt höga sjukskrivningstal. Det gäller såväl att ombesörja HR-stöd till att ge chefer tillräckliga förutsättningar för att kunna bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete.

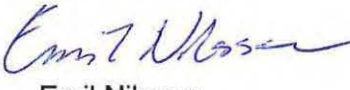
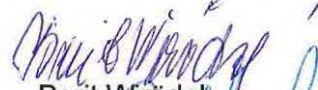
Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, enskilda ledamöter i dessa organ men riktar en anmärkning mot:

- **Kommunstyrelsen för brister i uppsikten över kommunala bolag och otillräcklig styrning av dessa,**
- **omsorgsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet,**
- **kultur- och fritidsnämnden för brister i ledning, styrning, intern kontroll och i arbetsmiljöarbetet.**

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Johan Berglund har inte deltagit i bedömning av tekniska nämnden på grund av jäv och Leif Nilsson har inte deltagit i bedömning av kultur- och fritidsnämnden.

Revisorerna i Hässleholms kommun 2025- 04-10

 Conny Johansson	 Christer Karlsson	 Johan Berglund
 Emil Nilsson	 Berit Wirödal	 Helena Bengtsson
 Leif Nilsson	 Lars-Göran Hjertqvist	 Joakim Lang

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse för år 2024,
Granskning av årsredovisningen 2024, Granskning av god ekonomisk hushållning 2024, Sakkunniges yttrande
Granskningsrapporter för 2024 från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen.

2025-04-10

Till kommunfullmäktige i Hässleholms kommun

Revisorernas redogörelse för år 2024

Granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, fastställt reglemente samt lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsen och nämnderna samt av förtroendevalda i övrigt. Genom lekmannarevisorerna granskar revisorerna även den verksamhet som bedrivs i de kommunala bolagen. Särskilda granskningsrapporter lämnas över dessa uppdrag och finns bifogade till revisionsberättelsen.

Som sakkunnigt biträde anlitas EY (Ernst & Young AB).

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövning, d.v.s. revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet, som lämnas till kommunfullmäktige inför dess årliga ansvarsprövning och beslut. Revisorernas granskning är medlet att nå fram till ansvarsprövningen. Revisorernas prövning av ansvarsutövandet omfattar all verksamhet och riktas mot styrelser, nämnder och enskilda förtroendevalda.

För att möjliggöra en effektiv granskning har de förtroendevalda revisorerna fördelat olika granskningsområden mellan sig. Revisorerna är indelade i tre grupper med tre revisorer i varje grupp. Respektive grupp har tagit del av protokoll och annan viktig dokumentation inom sitt område samt gjort besök hos bl.a. nämnder och förvaltningar. De iakttagelser som gjorts har redovisats vid revisionens möten.

Under året har revisorernas granskningar kompletterats med fördjupade granskningar till vilka sakkunniga biträden har anlitats. Genomförda djupgranskningar har överlämnats till berörd nämnd/kommunstyrelsen för kommentar och åtgärd. Granskningsrapporterna har fortlöpande överlämnats till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

Från och med 2023 lämnas tre rapporter till kommunfullmäktige gällande granskning av delårsrapport och årsredovisning. Anledningen är införandet av Standard för kommunal räkenskapsrevision, som börjar gälla fullt ut från och med 2023 och som är fastställt i God revisions-sed för kommunal verksamhet 2022. Standarden innebär att den auktoriserade revisorn ska lämna ett yttrande (revisionsberättelse) som utgår ifrån ISA (International Standard of Auditing), vilket innebär att granskningen ska genomföras oberoende och i enlighet med revisors-lagen samt att revisionen står under tillsyn av Revisorsinspektionen, då granskningen utförs som ett bestyrkandeuppdrag. Utöver yttrandet överlämnas granskning av årsredovisningen samt granskning av God ekonomisk hushållning.

Handwritten signatures and initials: EN, BR, 1, and others.

- Granskning av delårsrapport 2024-08-31

Granskning av delårsrapporten

Vid delåret prognostiserades för helåret ett underskott på 18,3 mnkr, vilket innebär en förbättring i förhållande till budget med 71 mnkr. I prognosen ingår en positiv avkastning på pensionsmedel med 109,7 mnkr. Exkluderas avkastningen redovisar kommunen ett negativt resultat på 127,9 mnkr. I förhållande till budget har kommunen haft lägre kostnader för pensionsinbetalningar samt ett bättre skatteunderlag. Driftsresultat bedömdes bli negativt med 7,3 mnkr. De större avvikelserna finns avseende pensionskostnader, uteblivna energieffektiviseringar och inom omsorgsnämnden. Noterbart är att nämndernas driftsresultat har förbättrats jämfört med tidigare år.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag kommer enligt prognosen i delårsrapporten ha ökat till 102,7%. Även om beräkning görs på perioden 2020-2024 konstateras att medelvärdet uppgår till 100,2%. Soliditeten har kontinuerligt minskat under ett stort antal år och uppgår numera till 53,5%, exklusive pensionsskulden som ligger utanför balansräkningen.

Gällande investeringsnivån görs prognosen att 470 mnkr kommer att förbrukas, vilket innebär en genomförandegrad på över c:a 95%. Det är en hög genomförandegrad men förklaras med kostnadsökningar i pågående projekt. Samtidigt finns det projekt i budgeten som inte påbörjats.

Den sammanfattande bedömningen är att förvaltningsberättelsen, resultat- och balansräkningen samt notupplysningarna uppfyller krav enligt lagstiftning och normering.

God ekonomisk hushållning

Enligt delårsrapporten förväntas kommunen inte uppnå balanskravsresultatet, då resultatet är negativt med 14,6 mnkr.

Kommunen har fastställt fyra strategiska utmaningar med åtta mål och 25 indikatorer. Ett av tre mål finansiella mål har en neutral trend medan två mål har en negativ trend. När det gäller verksamhetsmålen och indikatorer hade enbart sex av indikatorerna mätts. Kommunstyrelsens egen sammanfattande bedömning är att Hässleholms kommun inte når upp till kravet om god ekonomisk hushållning. Revisionen gör ingen annan bedömning.

Koncernbolagen omfattas inte av den preliminära bedömningen av uppföljning av god ekonomisk hushållning. Det är vår absoluta uppfattning att kommunkoncernen med bolagen ska ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning, varför ett samlat avsnitt om kommunkoncernen med väsentliga händelser och måluppfyllnad skulle tillföra delårsrapporten en bättre bedömningsgrund.

Årsredovisning för år 2024

Granskning av årsredovisning

Det prognostiserade utfallet för 2024 uppgick till -18,3 mnkr och utfallet blev -122,8 mnkr. Utfallet för 2024 påverkas av en nedskrivning av aktier i Hässleholms Fibernät Holding AB på 107,8 mnkr. Exkluderas nedskrivningen redovisar kommunen ett underskott med -15 mnkr vilket är sämre än prognosen. I det resultatet ingår en avkastning på pensionsmedel som återinvesteras med 71,9 mnkr och de realiserade vinsterna i nettoportföljen i placerat kapital uppgick till 31,8 mnkr. Exkluderas denna avkastning redovisar kommunen ett negativt resultat på -46,8 mnkr. Driftsresultat är positivt med en avvikelssens för 2024 på 7,4 mnkr.

För 2024 uppgår nettokostnaderna till 102,3% av skatteintäkterna. Vid mätning över perioden 2020-2024 konstateras att medelvärdet uppgår till 100,4%. Under 2020 och 2021 finns

Handwritten notes and signatures: J U, EN, MW, 2, 4, and other illegible marks.

pandemieffekter pga. statsbidrag som påverkar genomsnittet i positiv riktning. Bedömningen är att utvecklingen är högst oroande.

Nettoinvesteringar för helår är 423 mnkr, vilket är något lägre än prognosen. Kommunen har ett antal investeringsprojekt som väsentligt överskrider projektbudgeten varför det finns några fastighetsprojekt som inte har påbörjats eller genomförts i planerad takt.

Den sammanfattande bedömningen är att den finansiella redovisningen i allt väsentligt har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning, god redovisningssed och kommunens centrala riktlinjer samt att räkenskaperna och kommunens årsredovisning ger en rättvisande bild av 2024 års resultat och ställning per 2024-12-31.

God ekonomisk hushållning

Kommunen redovisar ett negativt balanskrav på 107,8 mnkr för 2024. Kommunfullmäktige åberopar synnerliga skäl för att inte återställa det negativa balanskravsresultatet inom den föreskrivna treårsperioden. När det gäller de finansiella målen uppnår kommunen ett av tre mål. Avseende verksamhetsmålen bedömer kommunstyrelsen att samtliga tre övergripande verksamhetsmål har utveckling inom vissa områden i målarbetet.

Kommunstyrelsens övergripande bedömning är att Hässleholms kommun inte uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning för 2024. Enligt fullmäktiges definition ska de finansiella målen väga tungt vid bedömningen av god ekonomisk hushållning. Revisorerna gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen.

- Granskning av bisysslor

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen och ansvariga nämnder hanterar anställdas bisysslor på ett ändamålsenligt sätt. Resultatet av granskningen är tudelat. Å ena sidan bedöms kommunens riktlinjer och rutiner till stor del vara tillfredställande. Detta stöds av intervjuer i vilka det framkommer att styrdokument är kända bland ansvariga chefer, som också tycker de ger ett bra stöd i hanteringen av anställdas bisysslor. Policyn ger tillräcklig vägledning om vilka överväganden som bör göras i samband med bedömning av en anställds bisyssla. Å andra sidan finns variation mellan nämnderna i fråga om följsamhet till styrdokument. Det gäller dokumentation av anställdas bisysslor. Stickprovsresultatet synliggör generellt ett behov av att förtydliga rutiner kring hur dokumentationen av anställds bisyssla ska göras och registreras.

Sammantaget har 420 anställda i granskade förvaltningar en bisyssla enligt registeranalys med utgångspunkt i Bolagsverkets register. Inom ramen för granskningen har det efterfrågats dokumentation om bisyssla för totalt 30 anställda. Arbetsgivaren hade innan granskningen kännedom om 11 av 30 medarbetares bisysslor. Bedömningen är att rutinerna för hantering av anställdas bisysslor inte fungerar i praktiken. I granskningen framkommer att kommunen gjort affärer med tio leverantörer, i vilka anställda inom den egna förvaltningen har en bisyssla. Det totala beloppet uppgår till 278 188 kr. Detta kan vara okomplicerat och i sin ordning, men bör alltid vara känt i förväg av förvaltningsledningen. Detta eftersom förhållandet i sig kan innebära betydande förtroendeskada och i värsta fall oegentligt beteende.

Rekommendationer riktas till kommunstyrelsen, socialnämnden, tekniska nämnden och barn- och utbildningsnämnden. Nämnderna ska svara till kommunstyrelsen, som har att agera utifrån sin uppsiktsplikt.

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner, including initials like "EN", "CJ", and "H", and a small number "3" at the bottom.

- **Investeringsöversyn gällande de kommunala bolagen**

Lekmannarevisorerna slutförde en granskning och analys av bolagens investeringsbehov i mars 2024. Granskningen avsåg verksamhetsåret 2023. Analysen har översänts till kommunstyrelsen för kommentarer i mars och en påminnelse har skickats i juli. Dock har kommunstyrelsen, trots upprepade muntliga påminnelser om att svara, ännu inte inkommit med något svar. Rapportens innehåll och slutsatser redovisas nedan.

Inom kommunkoncernen, dvs både bolagen och kommunen, finns det stora investeringsbehov under de kommande åren. Revisorerna har under flera år påpekat risken med bristande samordning av investeringar inom kommunkoncernen. Om kommunen som ägare inte hanterar frågan finns risk för att fel investeringar finansieras och att andra lagstyrda behov inte kan finansieras. Därför har lekmannarevisorerna låtit genomföra en granskning, vars övergripande syfte är att identifiera, analysera och utvärdera kommande investeringsbehov och associerade risker för Hässleholms kommunala bolag genom att svara på två frågor:

- Har Hässleholm förmågan att finansiera de kommande investeringsplanerna?
- Kan Hässleholm bära finansieringskostnaderna givet kommande investeringsplaner?

Som svar på den första frågan görs bedömningen att tillgång på kapital är säkerställt i kommande treårsperspektiv, även om det på längre sikt finns en risk för sämre villkor på grund av att kommunen når lånetaket. Det ska noteras att investeringarna för HMAB gällande VA-området kan komma att bli dyrare när en mer detaljerad projektering genomförts och att det finns ytterligare stora investeringsbehov i ett längre tidsperspektiv än kommande tre år. Noterbart är att det även finns behov av ägartillskott för den rena driften i Hässleholms Fibernät AB. Bolagens investeringsvolym utgör 40% av den totala investeringsvolymen i kommunkoncernen i ett treårsperspektiv.

När det gäller finansieringsaspekten framkommer att bolagen behöver kraftigt förbättrade resultat för att själva kunna bära de ökade kapitalkostnaderna. Det framhålls även att en slopad borgensavgift för den taxefinansierade verksamheten skulle innebära bättre förutsättningar.

Den övergripande bedömningen är att det i dagsläget saknas samordning och prioriteringar av investeringar för de kommunala bolagen från kommunens sida. På liknande sätt saknas koordinering och central styrning gällande bolagens ekonomiska resultat (besparingsmål, effektiviseringar, etc.) Slutsatsen blir att det därför finns ett behov av ökad samordning och dialog gällande investeringar i kommunkoncernen och dess resultatpåverkan mellan de kommunala bolagens verksamhet och den verksamhet som bedrivs i kommunens regi. Det är vår bedömning att samordningen bör ske inom ramen för kommunens ekonomikontor.

- **Kommunstyrelsens svar**

Kommunstyrelsen har ännu inte avlämnat något svar.

- **Grundläggande granskning gällande långsiktig ekonomisk planering**

Revisorerna har i den grundläggande granskningen särskilt följt frågorna om långsiktigt hållbara överskott i kommunen som också inkluderar vilken risknivå kommunen kan acceptera gällande lån till investeringar och på motsvarande sätt en långsiktig ekonomisk planering som också inkluderar kommunens helägda bolag. Den grundläggande granskningen har också inneburit uppföljning av lokaleffektiviseringen samt hur implementeringen fortskrider av den tillitsbaserade styrmodellen.

Handwritten signatures and initials: EN, KPB, 4, and others.

I uppföljningen kan vi konstatera att det tagits fram förslag på nya mål för god ekonomisk hushållning, som anger ett betydligt högre överskott i kommunen än vad som redovisats historiskt. Överskottsmålet är exklusive avkastningen på pensionskapitalet. Dock är målsättningen att kommunen ska uppnå detta först 2035. Bolagen ingår inte som en del i bedömningen när målet ska vara uppnått. Vi gör bedömningen att det är av yttersta vikt att målen också omfattar kommunens bolag. Förslaget på mål för god ekonomisk hushållning innehåller inte ett tak för upplåningen för kommande investeringar. Fullmäktige ska också besluta om en lägsta nivå av måluppfyllelse för när god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Det innebär att samtliga finansiella målen ska vara uppnådda och en övervägande del av verksamhetsmålen ska ha utvecklats i en positiv riktning.

Ansvar för den strategiska lokalplaneringen har flyttats från tekniska nämnden till kommunstyrelsen. Det framhålls att det är för tidigt att göra någon bedömning av organisationsförändringen. När det gäller tillitsstyrningen redovisas inte heller några mer konkreta resultat avseende gränsdragningen mellan tjänsteorganisationen och politiken.

Omsorgsnämnden

- Granskning av bemanningstjänster 2022

Under 2022 gjordes en granskning av nämndens inköp av bemanningstjänster. Utgångspunkten för granskningen var att inköp av bemanningstjänster huvudsakligen skedde utanför gällande ramavtal. Enligt förvaltningens sammanställning hade bemanningstjänster köpts för motsvarande 29,2 mnkr per sista november 2022.

Förvaltningen framhöll att bristerna i personalförsörjningen lett till kvalitetsbrister. IVO gjorde en tillsyn under 2022 efter upprepade Lex Maria anmälningar, vilket resulterade i ett krav på kommunen att ta fram en handlingsplan för att åtgärda bristerna.

I vårt missiv till nämnden underströk vi behovet av en långsiktig strategi för att i högre omfattning möta kompetensbehovet med egen fast anställd personal. Därför behövs ett långsiktigt arbete för en bättre arbetsmiljö och de områden som t ex SKR identifierat som nödvändiga för att kunna möta kompetensutmaningen.

- Uppföljande granskning av bemanningstjänster 2023

När det gäller bemanningstjänster görs fortsatt en övervägande del av avropen utanför befintliga avtal. Kostnaderna har minskat till 15,8 mnkr. Trots verksamhetens beskrivning av att köp utanför avtal numera endast sker i undantagsfall indikerar stickprovsgranskningen att en övervägande del av inköp av bemanningstjänster under 2023 gjorts utanför avtal. Vår granskning visar på bristande följsamhet till attestrutiner gällande fakturor för hyrpersonal.

För att lyckas med att minska behovet av extern personal avser nämnden att arbeta med olika insatser. Det gäller analys av kommande bristsituationer, vidareutbildning av befintlig personal, digitaliseringsprojekt för att avlasta personal, ökad sysselsättningsgrad samt förbättra organisationens attraktivitet genom att intervjua sjuksköterskor som lämnat organisationen.

- Kartläggning av bemanning under sommaren 2024

Omsorgsnämnden har under sommarperioden 1 maj – 31 augusti 2024 köpt in bemanningstjänster till ett belopp av 11,8 mnkr, varav 7,5 mnkr utanför ramavtal. I en ny upphandling från maj 2024 är det överenskommet att alla avrop ska gå via den centrala upphandlingen. Av granskningen framkommer att det i praktiken fortsatt är enhetschefer som bedömer behov och avropar bemanningstjänster.

Av granskat underlag framgår att semesterplaneringen inför sommaren pekade på ett stort behov av hyrpersonal. Inför sommaren genomfördes en detaljerad planering för att säkerställa

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "EN", "JS", "CG", "U", "5", and "HRS".

tillgängligheten av sjuksköterskor och upprätthålla patientsäkerheten. Trots detta användes bemanningsföretag i hög omfattning.

Granskningen av semesterscheman indikerar att det inte arbetats aktivt med att uppnå målet om bemanningsfrihet. Kommunens egen genomlysning visar att användandet av bemannings-tjänster istället successivt ökat under våren. I en sammanställning och jämförelse av antalet vakanta sjukskötersketimmar med antalet inköpta timmar visar att antalet köpta timmar per vecka ligger förhållandevis jämt, oavsett hur stort semesteruttaget varit under perioden.

Under perioden maj till augusti 2023 rapporterades fem anmälningar till IVO, medan samma period 2024 resulterade i tio anmälningar till IVO. I patientsäkerhetsberättelse 2023 framgick att allvarliga händelser som inträffar påvisar att det finns brister i patientsäkerhetskulturen då fastställda rutiner inte följs i tillräcklig omfattning och inte heller är kända av alla.

- Uppföljning av omsorgsnämndens verksamhet för helåret 2024

Efter årsskiftet lät revisorerna göra en sammanfattande och uppföljande granskning av tidigare granskningsområden för att få ett helårsperspektiv. En viktig aspekt i vår ansvarsprövning är huruvida nämnden har styrt och följt upp centrala frågeställningar.

I december 2023 fattades beslut om utfasning och i slutändan hyroberoende av bemanningspersonal. För helåret har omsorgsnämnden köpt in hyrpersonal för motsvarande 17,3 mnkr. Rapportering till nämnden avseende hyrpersonal finns dokumenterat i protokoll endast vid två tillfällen under året, i juni då tertialrapport 1 hanterades och på januarisammanträdet 2025 som en särskild punkt för återrapportering till kommunstyrelsen.

När det gäller återrapportering av IVO-ärenden har det skett enligt uppgjord plan.

Revisorerna granskade 2023 omsorgsnämndens hantering av statsbidrag. I granskningen lämnades bland annat rekommendationen att fatta beslut om vilken uppföljning nämnden ska ta del av. I nämndens svar till fullmäktige från den 3 mars 2024 framgår att nämnden varje månad ska få en uppföljning om rekviderat, planerat och nyttjat statsbidrag. Detta beslutades formellt av nämnden den 7 maj 2024. Nämndens ledamöter har i kallelse inför varje nämndsmöte tagit del av en ekonomisk månadsuppföljning. Uppföljningen innefattar resultat per verksamhet. I februari, april, september och november innehöll ekonomirapporten även prognos för respektive verksamhet. Totalt erhållna statsbidrag var för 2024 35,2 mnkr och återbetalning på 2,8 mnkr av de riktade bidragen.

Under hösten 2023 gjordes på initiativ av kommundirektören en arbetsmiljökartläggning för medarbetarna på Kasern Johnsson. Genomlysningen som utfördes av en extern aktör och visade att en andel av medarbetarna upplevde stora arbetsmiljöproblem och en negativ kultur. Dåvarande förvaltningschef fick i uppdrag att arbeta med en kulturresa med inledning vintern 2024. Av delårsrapport 2024 framkommer att en Kulturresa är startad i förvaltningen med aktiviteter för en hållbar och trivsamt arbetsmiljö. Av protokoll framgår att omsorgsnämnden vid två tillfällen under 2024 har tagit del av återkoppling gällande kulturresan.

Vidare lämnades muntlig lägesrapport i juni gällande situationen hos två hemtjänstgrupper. I ärendet nämns en handlingsplan med åtgärder för hemtjänstgrupperna. I december nämns i protokoll att det har hållits en frukostträff sedan sist och en träff till ska hållas i december, där en sammanfattning av kulturresan ska göras samt redovisa förslag på hur arbetet ska fortsätta.

Arbetsmiljöverket har vid flera tillfällen utfört inspektioner inom nämndens verksamheter, vilka har riktat sig mot hemtjänstgrupper, särskilt boende och sjuksköterskegruppen. I november sker en inspektion avseende arbetsbelastningen för sjuksköterskor inom avdelningen för hälsa och sjukvård. Den 20 december 2024 skickade Arbetsmiljöverket en under rättelse till omsorgsnämnden om att myndigheten överväger att besluta om att vitesförelägga nämnden och i januari 2025 gjordes en tillsyn utifrån om tidigare åtgärder har inneburit en förbättring av arbetsmiljön.

EV JB CG HA
CL 6 X
JB H

- Hearing - Planering äldreboenden

Revisionen genomförde i april 2025 en hearing kring kommunens planering av äldreboenden. I hearingen deltog förvaltningschefer och nämndsordföranden från omsorgsnämnden, tekniska nämnden. Hässlehem var representerade av vd och ordförande och kommunledningsförvaltningen av chef för utvecklingsenheten.

Revisionen inledde en granskning 2023 av omsorgsnämndens planering av särskilda boenden i vilken det konstaterades att planeringen av framtida behov enbart bygger på en framräkning av dagens andel av äldre som bor på särskilt boende, satt i relation till befolkningsprognoser. Revisorernas bedömning var att planeringen behövde inbegripa fler variabler i planeringen, såsom vilka önskemål om boendeform kommande äldre generation önskar, huruvida kommande äldre har ekonomiska resurser och vilja att betala för ett anpassat trygghetsboende samt vilka kostnader den ena boendeformen har i förhållande till ett särskilt boende. För omsorgsnämnden handlar det också om att olika boendeformer kräver olika nivåer på bemanning, vilket är viktigt i förhållande en problematisk kompetensförsörjningssituation. Till detta ska också läggas vilka finansiella konsekvenser byggandet av ett trygghetsboende kan medföra för det kommunala bostadsbolaget.

Resultatet av hearingen visade att samtliga deltagare såg mycket positivt på möjligheten att i ökad omfattning bygga trygghetsboenden istället för särskilda boenden. Erfarenheter från Hässlehem är att boende i bolagets bägge trygghetsboenden åldersmässigt inte skiljer sig åt jämfört med ett särskilt boende samtidigt som trygghetsboende i hög grad motverkar ensamhetsproblematiken för äldre. Byggande av trygghetsboende kräver dock betydligt mer samordning mellan nämnder och förvaltningar och med Hässlehem än vad som är fallet idag. Det saknas uppgift om kostnadsskillnader mellan trygghetsboende och särskilt boende och därmed också skillnad på personalbehov mellan boendeformerna, det saknas bedömning av behovet av trygghetsboende och det saknas kalkyl och förståelse för riskfördelning mellan Hässlehem och kommunen. Mötet gav också vid handen att det saknas erfarenhet från kommunledningsförvaltningen att driva ett sådant projekt. Från nämnder och bolag var det dock tydligt att kommunstyrelsen dels tagit över ansvaret för den strategiska lokalförsörjningen, dels har ansvaret för frågor som spänner över flera nämnder och förvaltningar och därför bör ta ledningen i projekt kring framtida trygghetsboenden.

Socialnämnden

- PM Hearing hedersrelaterat våld och förtryck

Under hösten 2024 genomförde revisionen en hearing kring hedersrelaterat våld och förtryck med representanter från både barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden med politiker och tjänstemän.

Under 2023 kom ny lagstiftning som ger kommuner och polis ett delat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Enligt lagstiftningen ska kommuner ta fram en lägesbild över brottsligheten med en kartläggning och analys. Med detta som underlag ska kommuner besluta om en åtgärdsplan. Minst vartannat år ska lägesbilden uppdateras och åtgärdsplanen följas upp. Vid hearingen framgår att detta arbete i Hässleholm sker i kommunövergripande samverkan under namnet ReAgera. Den första lägesbilden har tagits fram under 2024 och behandlades av kommunstyrelsen 2024-09-04.

I mejl till revisionen förtydligar socialförvaltningen att kartläggningen i ReAgeras årlägesbild för 2023 enbart avser våld i nära relationer och inte är nedbruten ytterligare i hedersrelaterat våld och förtryck. Detta ska arbetsgruppen arbeta vidare med inför nästa lägesbild.

Under 2023 och 2024 har ärendantalet gällande hedersrelaterat våld eller förtryck varit ungefär 55–60 ärenden. Socialtjänsten menar att det är en relativt hög andel som har tackat ja till stöd i jämförelse med hur de uppfattar att det ser ut i andra kommuner. I samband med

EN a B CS R
Per HB L 7 E

utbildningsinsatser ökade antal personer som sökte hjälp. Handläggare uppges vara uppmärksamma på de markörer som kan känneteckna eller vara ett uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck. Ärenden av allvarlig karaktär kan också innebära stora risker för barnet och att det är av stor vikt att socialtjänsten iakttar försiktighet och bedömer vilka insatser som bäst kan gagna ungdomen på kort och lång sikt.

Vid hearingen framgår att det inom skolan framför är allt personal inom elevhälsan som har fått kompetensutvecklingsinsatser inom området.

I stort beskriver skolan och socialtjänsten att det finns en god samverkan och samarbete i till exempel anmälningsmöten och referensmöten. Inom ramarna för samverkansmodellen "Backa barnet" kommer det i början av 2025 startas upp 20 stycken barnteam, vilka består av socialtjänst, pedagogisk personal, elevhälsa och kommunpolis. Om en vuxen känner oro för ett barn men att det inte är i paritet med en orosanmälan ska vuxna i ett inledande samtal prata med barnet. Om oron efter samtalet kvarstår ska detta lyftas på det aktuella barnteamet vilket sker på månadsvisa möten. Vid hearingen framhålls att detta är en satsning för att försöka täppa igen de organisatoriska glapp som finns mellan kommunens verksamheter och mellan lagrummen i socialtjänstlagen, föräldrabalken och skollagen. Socialtjänsten menar också att det är ett arbete som ligger i linje med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025.

Revisorerna har översänt PM:et till berörda nämnder men har inte begärt något svar. Istället kommer revisorerna återkomma med hur arbetet fortskrider och inte minst vad gäller tidiga samordnade insatser för barn och unga, vilket understryks av den nya socialtjänstlagen.

Arbetsmarknadsnämnden

- Granskning av den kommunala vuxenutbildningen

Av rapportens bedömning framgår att nämnden inte fullt ut säkerställt att kommunal vuxenutbildning erbjuds i enlighet med lag. Bedömningen grundas på att det saknas dokumenterade planer eller uppföljningar för att säkerställa att vuxenutbildning erbjuds i enlighet med lag vad det gäller exempelvis att aktivt verka för att nå vissa målgrupper, kötiden för SFI eller att alla studerande har en upprättad individuell studieplan.

Att inte kunna erbjuda SFI i inom lagstadgad tid eller hårdare prioritera mellan sökande inom yrkesutbildningar kan i förlängningen påverka individens möjlighet till självförsörjning och i ytterligare förlängning riskera att öka kostnaderna för försörjningsstöd. Nämnden behöver därför noga följa utvecklingen av kötid inom SFI samt antal och andel avslag inom yrkesutbildningar och vid behov vidta åtgärder.

Av skollagen framgår att alla studerande ska ha en individuell studieplan och att kommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning. Det finns ingen uppföljning eller kontroll av att så sker och att samtliga studerande har en individuell studieplan.

Nämnden kan inte fullt ut redogöra för hur de olika utbildningarna bedrivs kontinuerligt under året och att nämnden kan göra mer för att säkerställa att utbildning kan bedrivas kontinuerligt. Även här kan ofrivilliga pauser under sommaren försvåra en studerandes möjlighet till självförsörjning då den studerande dels inte är berättigad till CSN om hen inte studerar, dels fördröjs i sina studier om hen inte kan påbörja nya kurser eller tvingas till sommaruppehåll i pågående kurser.

Granskningen pekar på att det inte fullt ut finns ett ändamålsenligt kvalitetsarbete som omfattar alla delar av den kommunala vuxenutbildningen inkl. utbildning som genomförs av externa utförare. Bedömningen grundas dock på att nämnden saknar en tillräcklig eller samlad redovisning av verksamhetens kvalitet, i form av uppföljning av de nationella kunskapsmålen samt en tillräcklig analys av resultaten för att kunna ta beslut om prioriteringar. Enligt skollagen ska huvudmannen analysera orsakerna till de resultat som kommer fram vid uppföljningen av verksamheten. I dagsläget redovisas mycket siffror men få eller inga analyser som visar på vad

EN B C J A
BN cl 8 A
ARS LP

som påverkar resultatet och möjligheten att nå de nationella målen. Exempelvis minskar andelen kursdeltagare som avslutar sina studier med godkända betyg samt en trend av att andelen kursdeltagare som avbryter en kurs ökar. Det är av vikt att nämnden följer upp och analysera orsakerna bakom detta.

- **Arbetsmarknadsnämndens svar**

Svar har ännu inte inkommit.

Barn- och utbildningsnämnden

- **PM Hearing hedersrelaterat våld och förtryck**

Se skrivning under socialnämnden för motsvarande granskning.

- **Skolfrånvaro**

På uppdrag av kommunrevisionen genomfördes det under hösten 2023 en granskning av barn- och utbildningsnämndens hantering och uppföljning av elevers frånvaro i grundskolan. Den sammanfattade bedömningen var att nämnden inte fullt ut hade en ändamålsenlig hantering och uppföljning. Av granskningen framkom att nämnden tar del av individuella uppföljningar för elever, men att det inte görs sammanställd uppföljning för kommunen som helhet, för olika årskurser eller skolor. Skolverkets rekommendationer hänvisar till vikten av att följa upp och analysera frånvarostatistik både för att ge underlag till det främjande och förebyggande arbetet men även för att kunna identifiera lämpliga åtgärder. Därav gjordes bedömningen att det var en brist att frånvarostatistiken inte sammanställs, då den uppföljning som tas fram inte ger en helhetsbild av hur frånvaron ser ut i kommunen.

Revisionen hade för avsikt att granska barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens arbete kring tidiga samordnade insatser (TSI) under 2024 men att vi blivit ombedda att avvakta, då de bägge nämnderna är inne i ett utvecklingsarbete kring tidiga insatser. Istället har revisionen sammanställt frånvarostatistik per skolenhet och årskurs.

Vårt missiv till nämnden sammanfattar de statistiska uppgifterna som redovisas i rapporten. På enhetsnivå i grundskolan ligger frånvaron kring 10%, vilket inte är anmärkningsvärt. I rapporten har sju skolor valts ut för att se hur frånvaron fördelar sig mellan elever. I kartläggningen läggs gränsen för problematisk frånvaro vid 15% och kan då konstatera att mellan 14 och 32 procent av eleverna har en frånvaro som överstiger 15%. Per årskurs kan konstateras att det finns årskurser där 52% av eleverna har en frånvaro överstigande 15%. I absoluta tal innebär det att 906 elever har en frånvaro överstigande 15%, varav 56 elever har ogiltig frånvaro. Oavsett skäl till frånvaron är det ett stort antal elever som har en hög frånvaro, vilket rimligen bör påverka måluppfyllelsen. Även om det i totalen finns elever som inte befinner sig i en riskzon, gör vi bedömningen att TSI-arbetet för de bägge nämnderna har ett stort antal elever att hantera och att det blir en resursfråga som nämnderna behöver beakta i pågående planering för ett nytt arbetssätt gällande TSI.

Revisorerna önskar inte något skriftligt svar på sammanställningen men att respektive nämnd bekräftar att rapport och missiv hanterats på nämnden med ett protokollsutdrag. Vi understryker att vi har för avsikt att återkomma i samband med kommande granskningar.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Revisorerna har löpande granskat nämndens verksamhet.

EN 3 CS AV
cl
9
R
HES
H

Tekniska nämnden

Revisorerna har löpande granskat nämndens verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden

- Granskning av kultur- och fritidsnämndens arbetsmiljöarbete

Den sammanfattande bedömning i granskningen är att kultur- och fritidsnämnden inte fullt ut bedriver ett tillfredsställande och tillräckligt arbetsmiljöarbete. Bedömningen vilar på att nämnden bara delvis säkerställt en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter avseende arbetsmiljöarbetet. Vidare att nämnden inte har säkerställt att chefer ges tillräckliga förutsättningar att bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete, vilket inkluderar att uppföljning och analys av avgångsorsaker bland personal och chefer inte genomförts. I kritiken är ett centralt område det faktum att det inte planerats ändamålsenliga insatser utifrån arbetsmiljöenkäter och avgångsorsaker.

Vidare pekar rapporten på att uppföljningen av arbetet inte är tillräcklig. Handlingsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 har inte följts upp i enlighet med tidsplan till följd av brist på tid och resurser. Det framkommer även att det inte sker någon form av förvaltningsgemensam uppföljning eller sammanställning av antalet tillbud och olyckor. Därtill framgår det inte heller huruvida det har gjorts någon uppföljning eller analys till följd av den höga andelen långtidssjukskrivna under 2023. Även om det varit nödvändigt att prioritera bland nämndens ansvarsområden för att klara en period med höga sjuktal och hög arbetsbelastning uppfyller inte nämnden kraven från kommunfullmäktige. När en nämnds verksamhet ställs inför utmaningar så som till exempel ökad stress, överbelastad ledningsgrupp, ökade sjuktal och specifikt långtidssjukskrivningar är det extra allvarligt att nämnden inte säkerställt att det i tillräcklig omfattning funnits stöd från HR, inte minst då förvaltningen saknar en egen HR-funktion.

Därutöver behöver en tydlig och långsiktig strategi antas som ska fastställa vad nämnden vill med den verksamhet som den ansvarar för. Strategin ska utgå ifrån vad som kan genomföras med de resurser som finns att tillgå.

- Granskning av kultur- och fritidsnämndens styrning och intern kontroll

Rapportens bedömning är att kultur- och fritidsnämnden till viss del genomför en ändamålsenlig och tillräcklig uppföljning av mål och uppdrag. Dock har nämnden inte tagit fram en komplett nämndplan i enlighet med direktiv från kommunfullmäktige. Förvaltningen har inte heller tagit fram en förvaltningsövergripande verksamhetsplan de senaste två åren.

Vi ser en risk att kultur- och fritidsfrågorna inte styrs utifrån politisk vilja utan att styrningen lämnas till varje ansvarig chef. Vi grundar detta på bristande målstyrning och uppföljning därav samt avsaknad av korrigerande åtgärder. Därutöver saknas det en kultur- och fritidsstrategi som hade kunnat sätta ut en politisk riktning över tid. Arbeta pågår med att fram en strategi men denna förväntas bli antagen först hösten 2026 eller våren 2027.

Vidare görs bedömningen att nämnden inte har ett ändamålsenligt arbete med budgetprocessen utifrån prognoser och underlag. Nämndens arbete har brutit avseende budgetprocessen och den övergripande ekonomistyrningen, vilket framgår av underlag, intervjuer och protokoll.

Det råder en allmän uppfattning att sammanslagningen av nämnderna och förvaltningarna inte genomfördes ändamålsenligt och gick för snabbt. Det är vår bedömning att det varken då eller nu finns en tillräckligt tydlig uppfattning om vad nämnden har för strategi och ambition för kultur- och fritidsverksamheten.

Det framkommer att nämnden sedan 2018 haft stora krav på besparingar. Det är vår bedömning att när det har tagits flertalet beslut om att dra ner på personalkostnader och resurser har det in fattats några beslut avseende avgränsningar i verksamheten, vilket har inneburit svårig-

EN JS CJ A
B d
H HR 10 A

heter i den ekonomiska planeringen. Istället för att avveckla verksamheter, genomföra omorganisationer eller planera för genomförbara effektiviseringar har besparingar nästan uteslutande gjorts genom nerskärning av personalresurser. Det framförs i rapporten att det inte är ändamålsenligt utifrån de ställda besparingskraven att utgå ifrån att all verksamhet är lika prioriterad. En rimligare utgångspunkt är att det inom alla verksamhetsområden finns mer eller mindre prioriterade delverksamheter. Genomförandet av besparingar i form av att enbart avveckla personalresurser med en osthylveteknik, ökar risker för en sämre kvalitet i verksamheterna men också en sämre arbetsmiljö för de anställda.

Granskarna menar också att utifrån de beslut som de tagit del av är att personalnedskärningarna inte heller grundats i någon prioritering utan istället gjorts utifrån minsta möjliga motstånd. Det innebär att man valt att skära ner på personal där det ändå funnits naturliga avgångar och inte i de verksamheter som man bedömt haft mindre prioritet. Dock har informationsflödet avseende besparingar förbättrats under 2024. Dock menar vi att nämndens förslag med kostnadseffektiviseringar inför budget 2024 inte avser åtgärder, utan avser hur nedskärningarna ska fördelas mellan verksamheter. Det är en brist att det saknas dokumentation som visar hur nämnden har styrt och beslutat om besparingar utifrån politisk viljeinriktning.

Kultur- och fritidsnämnden genomför årligen riskanalyser kopplade till intern kontroll. Det är en brist att analysen inte har uppdaterats i någon större bemärkelse mellan åren 2023 och 2024, då innehållet i dessa är näst intill identiskt. Det noteras att alla risker värderade 9 eller högre inte har en tydlig motivering till varför de inte tagits med i internkontrollplanen för året. Vår bedömning är att nämnden i huvudsak beaktar operationella och regulatoriska risker. Vi menar att nämnden i större utsträckning bör beakta strategiska och finansiella risker.

Överförmyndaren

Revisorerna har löpande granskat överförmyndarens verksamhet.

Kommunens bolag

- Grundläggande granskning

Lekmannarevisorerna har i ett antal möten med bolagsledningen under året följt Fiberbolaget utifrån frågan om ett nytt ägardirektiv och därmed möjligheten att agera friare och mer marknadsmässigt i en annan prissättningsmodell.

En stor del av granskningsarbetet har också ägnats åt att sätta sig in i upphandlingsfrågorna inom HMAB och HIBAB. Vid allvarlig kritik kan lekmannarevisorerna rikta anmärkning mot styrelse och vd. Bedömning i ansvarsfrågan åvilar den auktoriserade revisorn och inte lekmannarevisorerna. För 2024 riktar lekmannarevisorerna anmärkning mot styrelserna och vd i Hässelholm Fiber AB, Hässelholm Fiber Holding AB samt HIBAB.

Revisorernas bedömning i ansvarsfrågan

De granskningar och iakttagelser som lett till särskilt övervägande för 2024 har gällt kommunstyrelsen roll i förhållande till fiberbolagen och utvecklingen av en långsiktigt hållbar ekonomi för kommunen. Andra nämnder som stått i fokus under året är omsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. När det gäller omsorgsnämnden ligger fokus återigen på användandet av hyrpersonal och koppling till arbetsmiljö och patientsäkerhet. För kultur- och fritidsnämnden gäller det nämndens förmåga att styra och leda verksamheten i samband med minskad budget samt arbetsmiljöfrågor.

CE
EN BES
11
HBS
11

- **Kommunstyrelsen**

I vår redogörelse för 2023 underströk vi återigen behovet av en långsiktig ekonomisk planering, att ägarstyrningen behöver utvecklas och att det är ytterst ägaren som ansvarar för en sådan utveckling samt att ägaren behöver sätta sig in i bolagens affärsmodeller för att ha dialog som bidrar till bolagens utveckling.

I investeringsanalysen från 2023 konstateras att det är fullt möjligt att finansiera investeringarna på 2,5 mdkr genom lån, men bolagen har med nuvarande resultat inte möjlighet att klara av de ökade räntekostnaderna, såvida inte bolag kan höja taxan eller intäkterna i paritet med ökade kostnader. I rapporten framförs att samtliga bolag behöver vidta åtgärder för att förstärka sina resultaträkningar, såsom olika besparingsåtgärder eller intäkthöjningar. Det är i detta scenario som ägaren behöver ha en uppfattning om hur detta ska lösas, vilken risknivå kommunen är villig att anta och vilka finansiella krav ägaren ställer på bolagen. Vi riktar, som i tidigare granskningar rörande ägarstyrningen, en särskild uppmaning till kommunstyrelsen att omgående möta upp de utmaningar som den ökade investeringsnivån medför. Avslutningsvis skrev vi att vi inte vill att politiken ställs inför ett fullbordat faktum med eventuellt långgående konsekvenser.

I granskningen av verksamhetsåret 2024 kan vi konstatera att kommunstyrelsen inte bidragit med någon positiv positionsförflyttning gällande ägardialog eller bolagsstyrning. Vi menar att kommunstyrelsens uppsikt över primärt fiberbolagen varit undermålig, vilket tydligast exemplifieras med nätbolagets förlust på 183,8 mnkr, vilket föranleder en nedskrivning i kommunen med 107 mnkr för 2024 och det negativa egna kapitalet i nätbolaget kommer få effekter på kommunens resultat för 2025. Det kan diskuteras om ett förändrat ägardirektiv och/eller förändrad prissättningsmodell förbättrat fibernätbolagets möjligheter att snabbt öka sin intjäning. Kommunstyrelsens saktfärdighet i frågan har bidragit till fördröjningen av dels marknadsbearbetning som kunnat höja beräkningen av framtida intäkter, dels värderingen av anläggningens värde och därmed minskat handlingsutrymme för ägare och styrelse. Vi har vid upprepade tillfällen understrukt betydelsen av att ägaren tillsätter en bolagscontroller. Det är av yttersta vikt då dels informationen från bolaget i denna fråga varit varierande, dels utifrån att styrelser i kommunala bolag inte tillsätts utifrån kompetens i sakfrågan eller utifrån bredare erfarenhet av styrelseuppdrag i aktiebolag. Vi bedömer att kommunstyrelsen inte har tagit till sig påverkan av omvärldsfaktorer ifråga om t ex övergången till ett fossilfritt samhälle och hur det påverkar kommunens energibolag. Det senare gäller primärt HMAB och har bäring på kommunkoncernens långsiktiga ekonomiska planering och riskhantering.

I grunden ser vi positivt på förslagen om nya mål för god ekonomisk hushållning, vilka anger betydligt högre överskottsmål och helt självfinansierade investeringar. Ett återkommande bekymmer har varit den höga investeringsvolymen. I föregående revisionsberättelse underströk vi behovet av ett nyckeltal som speglar lånerisken i förhållande till kommunens tillgångar. Vi ställer oss oförstående till att detta, så vitt vi vet, inte ingår i de nya målen för god ekonomisk hushållning, då det signaleras att den höga investeringsvolymen kommer fortsätta men att egenfinansiering förväntas bli uppnådd först 2035. Vi förväntade oss en bedömning av hur stor ränterisk kommunen är beredd att ta i förhållande till en bibehållen kvalitet i kärnverksamhet.

Mot bakgrund av ovanstående riktar vi en anmärkning mot kommunstyrelsen för brister i uppsikten över kommunala bolag och för brister i den långsiktiga ekonomistyrningen.

- **Omsorgsnämnden**

När det gäller omsorgsnämnden har revisionen uttryckt kritik mot nämnden för samma brister under de senaste två åren. För 2022 riktade vi stark kritik mot nämndens omfattande inköp av bemanningstjänster, vilka till stor del avropades utanför befintliga ramavtal. Under samma år genomfördes en granskning av arbetsmiljöarbetet.

CEW
EW JS CS W
4 R 12 HS

I granskning av nämndens styrning och ledning 2023 konstaterade vi att nämnden i stort uppvisar samma brister som för 2022. Kostnaderna för bemanningspersonal hade förvisso minskat, men var fortfarande dubbelt så höga jämfört med 2021. Trots verksamhetens beskrivning av att köp utanför avtal numera endast sker i undantagsfall, visade vår stickprovsgranskning att avrop utanför avtal skedde i nio av tio stickprov. Nämndens interna kontroll av attestregler visade på inga avvikelser samtidigt som vår granskning visade på brister då attestförteckningen inte var uppdaterad och att godkännande av fakturor attesterats av personer som inte fanns förtecknade i attestordningen.

I vår granskning från 2022 pekade vi på den stora diskrepansen mellan styrdokumentens ambitioner och det faktiskt utförda arbetsmiljöarbetet. Inte minst gällde det den bristande uppföljningen på övergripande nivå om huruvida arbetsmiljöarbetet fungerade över huvud taget. Detta underströks ytterligare under 2023 genom den externa rapporten som beställts av kommundirektören. I vår sammanfattande bedömning ansåg vi det som anmärkningsvärt att nämnden inte agerat själv med att utreda orsakerna till identifierade brister. Vi underströk sambandet mellan bristande arbetsmiljö och omfattande inköp av bemanningstjänster. Ett ytterligare kritikområde gällde nämndens kontroll av riktade statsbidrag, då det förekom osäkerhet om huruvida nämnden skulle få betala tillbaka erhållna medel eller ej.

Revisionen har under 2024 fortsatt att följa upp omsorgsnämnden i två granskningar utifrån tidigare kritikområden. Det är nu tredje året i följd som nämnden inte har lyckats hantera situationen med inköp av hyrpersonal, dels utifrån att tydligt minska omfattning, dels avropa tjänster inom befintliga ramavtal, och märkbart förbättra arbetsmiljön.

Vår bedömning bygger på att omsorgsnämnden har under sommarperioden 1 maj – 31 augusti 2024 köpt in bemanningstjänster till ett belopp av 11,8 mnkr. Under perioden maj till augusti har nämnden köpt mellan 200-300 externa timmar oavsett om det funnits ett semesteruttag eller ej. Noterbart är att nämnden gick in i semesterperioden med ett behov av nämnda timvolymer, men inköpen ökade märkligen inte under den tid som semester tagits ut. Kommunens egna genomlysning av omsorgsnämndens verksamhet visar att användandet av bemanningstjänster istället successivt ökat under våren. Noterbart är att då semesteruttaget varit som störst har det också gjorts betydligt fler anmälningar till IVO. Trots överenskommelse om att avrop ska ske centralt har det i praktiken fortsatt varit enhetschefer som bedömer behov och avropar bemanningstjänster. Med andra ord har den interna kontrollen inte heller fungerat under 2024 i detta avseende.

Information om det stora behovet av hyrpersonal under sommaren har inte kommunicerats till nämnden och förvaltningsledningen förrän i efterhand. I intervjuer med förvaltningsledningen verifieras att det saknades information om det svåra kompetensförsörjningsläget och att det inte fanns någon förvarning om behovet av hyrpersonal. Varken i vår egen utredning eller i förvaltningens utredning ges något tydligt svar på orsaken till att det inte kommunicerades tidigt eller varför behovet varit så pass stort. Vi ser allvarligt på att det inte går att fastställa orsakerna. Istället betonas det i utredningen om det omfattande förarbetet med tidig planering och olika gruppkonstellationer vars uppgift var att kunna följa utvecklingen och därvidlag agera. Enligt intervjuer skulle den huvudsakliga orsaken bero på en ogynnsam organisationsstruktur. Vi håller det som osannolikt, då organisationen knappast skiljer sig så väsentligt från andra kommuners.

Under året har Arbetsmiljöverket gjort tillsynsbesök föranlett av brister i arbetsmiljön för legitimerad personal. I oktober 2024 lämnade skyddsombud in en begäran om ingripande enligt 6 kap. 6a§ arbetsmiljölagen. Anmälan gjordes till följd av beslutet om hyrstopp som medfört att sjuksköterskorna känt mycket stor oro för patientsäkerheten och sin arbetsmiljö. Vid vår uppföljning i januari/februari 2025 var ärendet inte avslutat. I december meddelade Arbetsmiljöverket om att övervägande förelåg om vitesföreläggande. Parallellt pågår utredning från Konkurrensverket om otillåtna direktupphandlingar avseende hyrpersonal.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "CF", "JCS", "EW", and "L".

I en genomgång av nämndens protokoll framgår att nämnden börjar adressera bemannings- och patientsäkerhetsfrågor i september då förvaltningen ges i uppdrag att analysera verksamhetens verksamhet. Redovisning av analysen sker på novembermötet och nämnden beslutar att förvaltningen ska på varje nämndssammanträde redovisa situationen inom avdelningen för Hälso- och sjukvård samt ta fram en åtgärdsplan i förhållande till den genomförda analysen. På nämndssammanträden därefter har uppföljningar redovisats till nämnden.

När det gäller kontroll av statsbidragen framgår av protokollsgenomgången att nämnden återkommande får uppföljningar av nyttjandet av statsbidragen.

För 2023 riktade revisionen en anmärkning mot nämnden för brister i styrning, ledning och i den interna kontrollen. Kommunfullmäktige ställde sig bakom anmärkningen. Det är därför märkligt att nämnden inte genomfört förändringar i kritikområdena. Beslutet att avveckla hyrpersonal är i sig ett rimligt beslut men de självklara risker som beslutet medfört har inte beaktats i någon riskanalys eller i en närmare uppföljning. I en organisation som uppvisat dysfunktionalitet i den centrala förvaltningen tillsammans med en uppenbar brist på legitimerad personal, bedömer vi det som ytterst allvarligt att konsekvensanalys saknas för såväl patientsäkerhet som arbetsmiljö. Bristerna i styrning och uppföljning kulminerade under sommaren -24, då verksamheten fortsatt att avropa hyrpersonal. Under senhösten har nämnden vidtagit åtgärder i rätt riktning, men vi bedömer att dessa genomförts alldeles för sent.

Vår sammantagna bedömning innebär att vi riktar en anmärkning mot omsorgsnämnden för brister i styrning och ledning.

- Kultur- och fritidsnämnden

Vår bedömning av kultur- och fritidsnämnden är att nämnden avträtt från sitt ansvar för ledning och styrning av verksamheten. Under året har vi genomfört två granskningar av nämndens verksamhet. De iakttagelser och bedömningar som vi bygger våra slutsatser på finns dokumenterade i granskningarna, vilka också översänts till nämnden.

Att vi revisorer bedömer att nämnden inte axlat sin roll som ytterst ansvariga för styrning och ledning grundar vi på ett flertal slutsatser och iakttagelser. Det saknas en övergripande verksamhetsplan, vilket innebär att verksamheten på övergripande nivå inte styrs från politisk nivå, utan överlämnats till tjänstemän. Det är vår bedömning att det varken i samband med nämndssammanslagningen eller nu finns en tillräckligt tydlig uppfattning om vad nämnden har för strategi och ambition för kultur- och fritidsverksamheten. Det är anmärkningsvärt att nämnden efter så lång tid inte har adresserat frågan på ett tillräckligt sätt.

I tider av minskade anslag åligger det politiken att göra prioriteringar inom verksamhetsområdena. Brister i prioriteringen exemplifieras också av att budgetprocessen inte varit ändamålsenlig. Istället för att avveckla verksamheter, genomföra omorganisationer eller planera för genomförbara effektiviseringar har besparingar nästan uteslutande gjorts genom nerskäring av personalresurser. Det framförs i rapporten att det inte är ändamålsenligt utifrån de ställda besparingskraven att utgå ifrån att all verksamhet är lika prioriterad. En rimligare utgångspunkt är att det inom alla verksamhetsområden finns mer eller mindre prioriterade delverksamheter.

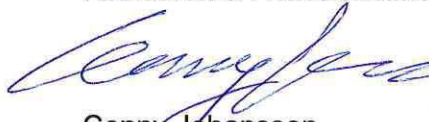
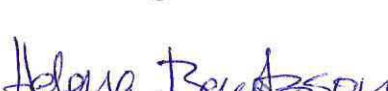
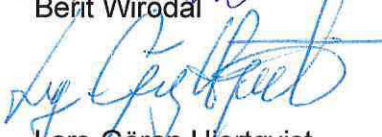
Vi bedömer att riskerna i verksamheten inte varit obekanta för nämndens ledamöter med tanke på de omfattande sjukskrivningarna. Att detta inte återspeglas i den interna kontrollen är en uppenbar brist. Istället har nämnden haft samma kontrollmoment för både 2023 och 2024. Dessutom har de risker med högt värde inte tagits med i internkontrollen. I granskningen av arbetsmiljön noterar vi att nämnden bara delvis säkerställt en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter avseende arbetsmiljöarbetet. Nämnden har inte säkerställt att chefer ges tillräckliga förutsättningar att bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete. Vidare pekar rapporten på att uppföljningen av arbetet inte varit tillräcklig. Handlungsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 har inte följts upp i enlighet med tidsplan till följd av brist på tid och resurser. Det framkommer även att det inte sker någon form av förvaltningsgemensam uppföljning eller sammanställning av antalet tillbud och olyckor. Därtill framgår det inte heller huruvida det har gjorts

Handwritten signatures and initials:
Jen, CLB, CS, EN, HHS, 4, 14, and a large checkmark.

någon uppföljning eller analys till följd av den höga andelen långtidssjukskrivna under 2023. När en nämnds verksamhet ställs inför utmaningar så som till exempel ökad stress, överbelastad ledningsgrupp, ökade sjuktal generellt och specifikt långtidssjukskrivningar är det extra allvarligt att nämnden inte säkerställt att det i tillräcklig omfattning funnits stöd från HR, inte minst då förvaltningen saknar en egen HR-funktion.

Vår sammantagna bedömning innebär att vi riktar en anmärkning mot kultur- och fritidsnämnden för brister i styrning, ledning och intern kontroll.

Revisorerna i Hässelholms kommun 2025-04-10

 Conny Johansson	 Christer Karlsson	 Johan Berglund
 Emil Nilsson	 Berit Wirödal	 Helena Bengtsson
 Leif Nilsson	 Lars-Göran Hjertqvist	 Joakim Lang

Det sakkunniga bitrådets yttrande

Till revisorerna i Hässleholms kommun (org.nr 212000-0985)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hässleholms Kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2024-01-01–2024-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2025-04-10.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande med reservation

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Hässleholms kommun för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga bitrådets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden med reservation.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3-4 samt 57-85. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision, för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

***Det sakkunniga bitrådets granskning av
förvaltningsberättelsen och de sammanställda
räkenskaperna***

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Helsingborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Lars Starck
Ansvarigt sakkunnigt biträde

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Lars Göran Michael Starck

Auktoriserad revisor

Serienummer: b8d40ca727ed0c[...]163fba7e145ce

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-04-10 08:44:22 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Hässleholms kommun

Granskning av årsredovisning 2024

Lars Starck
Auktoriserad revisor

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Syfte och omfattning

Bakgrund

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och FAR, branschorganisationen för revisorer och redovisningskonsulter har gemensamt tagit fram en ny standard för kommunal räkenskapsrevision. Denna är tillämplig från och med 1 januari 2023. Standarden består av ramverk och anvisningar för att tillämpa International Standards on Auditing (ISA) och International Standards on Review on Engagements (ISRE) och beskriver förutsättningar för den kommunala särarten och de regler som sakkunniga biträden, däribland kommunala yrkesrevisorer och auktoriserade/godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag har att följa. Det sakkunniga bitrådets arbete innebär även en förskjutning mot mer granskning av intern kontroll. De sakkunnigas rapportering och kommunikation till de förtroendevalda att förändras där en del av rapporten blir mer lik en revisionsberättelse enligt ISA.
- Standarden utgår från revisorernas uppdrag i kommunallagen att bedöma om räkenskaperna är rättvisande och omfattar:
 - Översiktlig granskning av delårsrapport i enlighet med anvisning för tillämpning av International Standard on Review Engagements 2410 (ISRE 2410).
 - Revision av årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter enligt anvisningar för tillämpning av ISA samt av driftredovisning och investeringsredovisning enligt särskild tillämpningsanvisning av ISA 501. (Revisionsbevis – särskilda överväganden för vissa poster).
 - Granskning av sammanställda räkenskaper (om sådana finns) enligt särskild instruktion.
 - Granskning av förvaltningsberättelsen enligt särskild instruktion avseende de enligt LKBR obligatoriska delarna.

Syfte och omfattning

- Det finns ytterligare områden som ingår i sakkunnigas granskning av delårsrapport och årsredovisning som inte är reglerade i denna standard. Det gäller:
 - om kommunen efterlever balanskravet
 - om resultaten i delårsrapport och årsredovisning rörande god ekonomisk hushållning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat.
- På uppdrag av kommunrevisionen i Hässleholms kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2024. Revisorerna har till uppgift att:
 - Pröva om räkenskaperna är rättvisande.
 - Bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.
 - Bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat.
- Vår granskning av årsredovisningen har omfattat sidorna 5-56. Sidorna 3-4 samt 57-85 avser annan information än Förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning, drifts- och investeringsredovisning, kassaflöde och redovisningsprinciper. I vår granskningsrapport framgår omfattning och inriktning på granskningen, samt eventuella begränsningar.

Syfte

- Granskningens syfte har varit att bedöma om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och normering från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Därutöver har granskningen syftat till att bedöma om rapporten ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024.

Genomförande

Granskningen har utförts enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. På följande sidor framgår en övergripande beskrivning av hur de olika granskningsmomenten har genomförts.

Resultaträkning

- Resultaträkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning. Vi har gått igenom väsentliga rutiner för redovisningen, stickprovsvis granskat verifikationer, stämt av skatteintäkter samt jämfört utfall mot föregående år och budget. Vi har vidare utfört analyser av data från ekonomisystemet och lönesystemet. I de fall väsentliga avvikelser mot budget och/eller föregående år har noterats har vi följt upp avvikelsen med kommunens redovisningsansvarige.

Analys av data från ekonomisystemet

- Vi har utfört korrelationsanalyser på väsentliga intäktsflöden för att identifiera transaktioner som avviker från standardflöde. Vi har stickprovsvis granskat avvikande transaktioner samt följt upp intäkter mot avtal/beslut eller liknande.
- Vidare har vi kartlagt väsentliga kostnadsflöden (processer) i syfte att identifiera transaktioner som avviker från standardflöde. Vi har stickprovsvis granskat avvikande transaktioner samt följt upp att kostnaden är rörelsegill, att underlaget är komplett och korrekt attesterat i enlighet med gällande attestordning samt stickprovsvis följt upp mot ramavtal/direktupphandling.

Analys av data från lönesystemet

- Vi har utfört en analys avseende löner. Vi har testat transaktionerna har därefter stickprovsvis granskats mot underlag för att säkerställa att posterna blivit korrekt behandlade.

Genomförande

Balansräkning

- Balansräkningen har granskats utifrån vår planerade riskbedömning.
- Granskningen har skett med utgångspunkt i följsamhet till Lagen om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt i enlighet med god redovisningssed för kommunal verksamhet. Vidare har respektive balanspost stickprovvis jämförts mot bokslutsdokumentation och underbilagor.
- Genom stickprovskontroller och jämförelse med underlag från sidoordnade system har granskning genomförts av att poster värderats och periodiserats i enlighet med god redovisningssed.

Kassaflödesanalys

- Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

- Hässleholms kommun upprättar en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för företag där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital.
- Vi har stickprovvis granskat gjorda koncernelimineringar, justeringar och konsolidering av den kommunala koncernens enheter samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital. Vidare har vi via kommunens redovisningsansvarige inhämtat koncernföretagens revisorers rapportpaket och revisorsyttrande som är nödvändiga för konsolidering av de sammanställda räkenskaperna.

Genomförande

Noter

- Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa i allt väsentligt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Drift- och investeringsredovisning

- Vi har granskat drift- och investeringsredovisningarna och dess följsamhet till LKBR och RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning.

01

lakttagelser från granskning av årsbokslut

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Aktuellt år ska jämföras med tidigare år och väsentliga förändringar ska kommenteras. Det gäller såväl utvecklingen sedan föregående år som längre trender.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen. Upplýsningar ska också lämnas om privata utförare om de är av väsentlig betydelse.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Upplýsningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Upplýsningar om hur händelser av väsentlig betydelse påverkar de finansiella rapporterna. Upplýsningen kan exempelvis innehålla beskrivningar utifrån nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader, och årets resultat.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Upplýsningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk uppnått och följts.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen

Förvaltningsberättelse

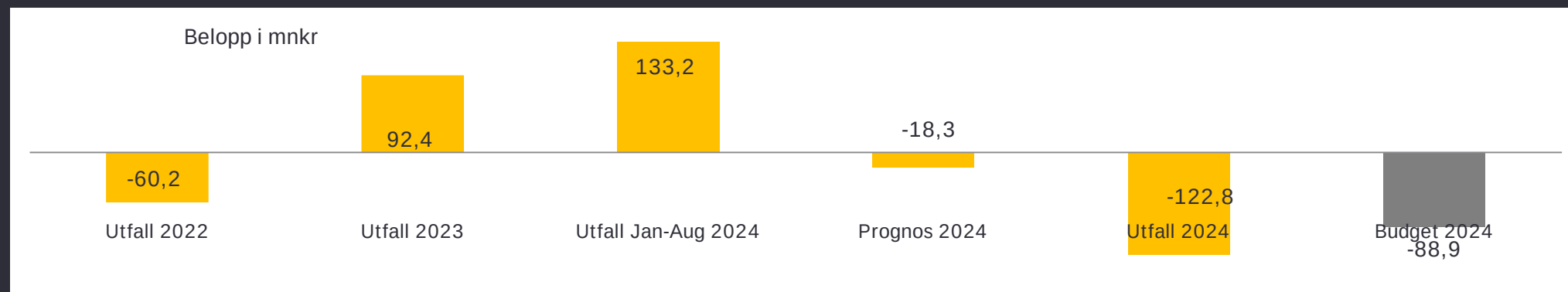
Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse ha följande underrubriker:

Krav	Bedömning	Kommentar
Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser ska följa ett föreskrivet schema. Standard för kommunal räkenskapsrevision anger att granskningen av balanskravsresultatet utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsresultatet har skett i enlighet med LKBR 11 kap. 10-11 §§ samt RKR R 15, att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Upplysningar om väsentliga personalförhållanden i den kommunala koncernen och kommunen, bland annat ska upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret lämnas.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Upplysningar om kommunens och koncernens förväntade utveckling. Upplysningarna ska avse dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels förväntningar som finns och som är baserade på konkreta kända förhållanden som berör koncernen och kommunen direkt eller indirekt. De risker som och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska kommenteras.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen

Resultat- och balansräkning, Drifts och Investeringsredovisning, Noter och Redovisningsprinciper

Krav	Bedömning	Kommentar
I Driftsredovisningen skall Verksamhetens Intäkter och Verksamhetens kostnader redovisas till utfallet. Kommunens rapport uppfyller detta fullt ut.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Driftsredovisningen skall kopplas ihop med kommunens resultaträkning och sambandet mellan driftsredovisningen och resultaträkningen skall beskrivas. Kommunens rapport uppfyller detta fullt ut. Nettokostnader stämmer mellan rapporterna.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Investeringsredovisningen skall enligt RKR R14 sammanställas så att fleråriga projekt kan följas upp som helhet.		Kravet uppfylls i Årsredovisningen
Verksamhetsberättelser är inte något krav enligt LKBR eller enligt Rådets rekommendationer avseende årsredovisningen.		Verksamhetsberättelserna skulle med delvis kunna redovisas som separat rapport utanför årsredovisningen och delvis inne i Förvaltningsberättelsen. I Revisionen betraktar vi detta såsom Annan Information i årsredovisningen och granskar så att det inte finns någon uppgift som dels borde vara i Förvaltningsberättelsen och dels att det inte är så kallade motstridig information mot årsredovisningen.

Periodens resultat med jämförelsetal samt prognos och budget för helåret (kommunen)

Det prognostiserade utfallet för 2024 uppgick till -18,3 mnkr och utfallet blev -122,8 mnkr. Utfallet för 2024 påverkas av en nedskrivning av aktier i Hässleholms Fibernät Holding AB på 107,8 mnkr. Exkluderas nedskrivningen redovisar kommunen ett underskott med -15 mnkr vilket är sämre än prognosen. I det resultatet ingår en avkastning på pensionsmedel som återinvesteras med 71,9 mnkr och de orealiserade vinsterna i nettoportföljen i placerat kapital uppgick till 31,8 mnkr. Exkluderas denna avkastning redovisar kommunen ett negativt resultat på -46,8 mnkr. Under avsnittet Resultat och Ekonomisk ställning redogörs för utfall i förhållande till budget för 2024 för kommunen och nämnderna.

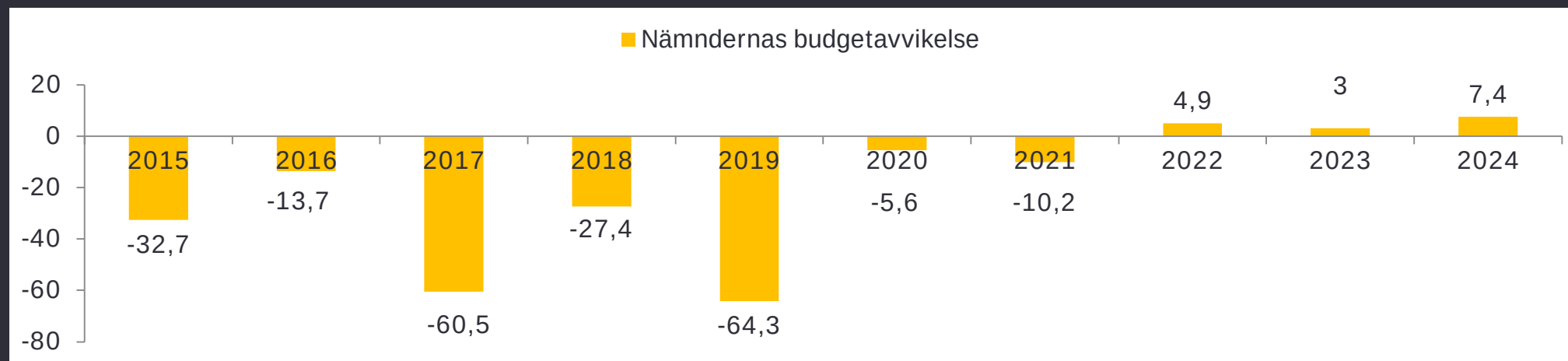
Större avvikelser i förhållande till budget är i huvudsak följande:

Avkastning på pensionsmedelsförvaltning	+76,3 mnkr
Förbättrade skatteintäkter och generella statsbidrag	+7,1 mnkr
Finansiella kostnader inkl nedskrivning	-92,4 mnkr
Nämndernas/förvaltningarnas driftunderskott	7,4 mnkr
Reavinster och reaförluster	-3,1 mnkr
Nedskrivningar och utrangeringar	-5,3 mnkr

Verksamheternas utfall för helår i jämförelse med budget

	Budget 2024	Kostnader	Intäkter	Utfall	Budget avv	Avv. %
		2024	2024	2024	Utfall	av budget
Kommunstyrelsen	-215,2	-310,6	101,2	-209,4	5,8	2,7%
Teknisk nämnd	-146,3	-994,6	851,9	-142,7	3,6	2,5%
Kommunrevision	-2,1	-2,2	0,1	-2,1	0,0	0,0%
Arbetsmarknadsnämnd	-163,9	-211,8	50,5	-161,3	2,6	1,6%
Kultur- och fritidsnämnd	-144,3	-162,5	18,5	-144,0	0,3	0,2%
Barn- och utbildningsnämnd	-1 681,7	-1 943,1	277,0	-1 666,1	15,6	0,9%
Socialnämnd	-221,4	-238,4	16,1	-222,3	-0,9	-0,4%
Omsorgsnämnd	-1 289,0	-1 798,4	487,5	-1 310,9	-21,9	-1,7%
Miljö och stadsbyggnadsnämnd	-36,9	-82,9	48,2	-34,7	2,2	6,0%
Summa verksamheter	-3 900,8	-5 744,5	1 851,0	-3 893,5	7,4	0,2%
Finansförvaltning	3 811,8	-622,6	4 393,3	3 770,7	-41,2	
Totalt	-89,1	-6 367,1	6 244,3	-122,8	-33,8	

Prognossäkerhet: Budgetavvikelser

- Ovanstående är en redogörelse för nämndernas budgetavvikelser för perioden 2015-2024. Under 2017 och 2019 har nämndernas budgetavvikelser kraftigt försämrats i förhållande till prognosen men sedan 2020 är avvikelserna totalt väsentligt mindre. Avvikelserna är inte procentuellt stora vilket framgår av analys av driftsredovisningen.
- 2024 så redovisar dock Barn- och utbildningsnämnden ett överskott på 15,6 mnkr men redovisade ett överskott på 1,0 mnkr i prognosen. Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 22 mnkr mot prognos på -8,5. Således har vi noterat väsentliga avvikelser mellan utfall helår och prognos för dessa två nämnder.

Verksamheternas prognos för helår i jämförelse med budget

Nämndernas utfall uppgår till 7,4 mnkr mot -7,3 vid prognosen i delårsbokslutet. Analys utifrån nämndernas verksamhetsberättelser.

Kommunledningskontor (5,8 mnkr)

- Lägre personalkostnader pga vakanser.

•

Teknisk nämnd (3,6 mnkr)

- Överskott Gata och Park +1,6
- Måltid och service +2,0

Arbetsmarknadsnämnd (2,6 mnkr)

- Arbetsmarknadsenheten (+1,9 mnkr)
- Ekonomiskt bistånd (+0,5 mnkr)

Barn och Utbildningsnämnden (+15,6 mnkr)

- Gemensam administration och skolövergripande verksamheter (+26,6 mnkr)
- Förskola och grundskola (-9,8 mnkr)

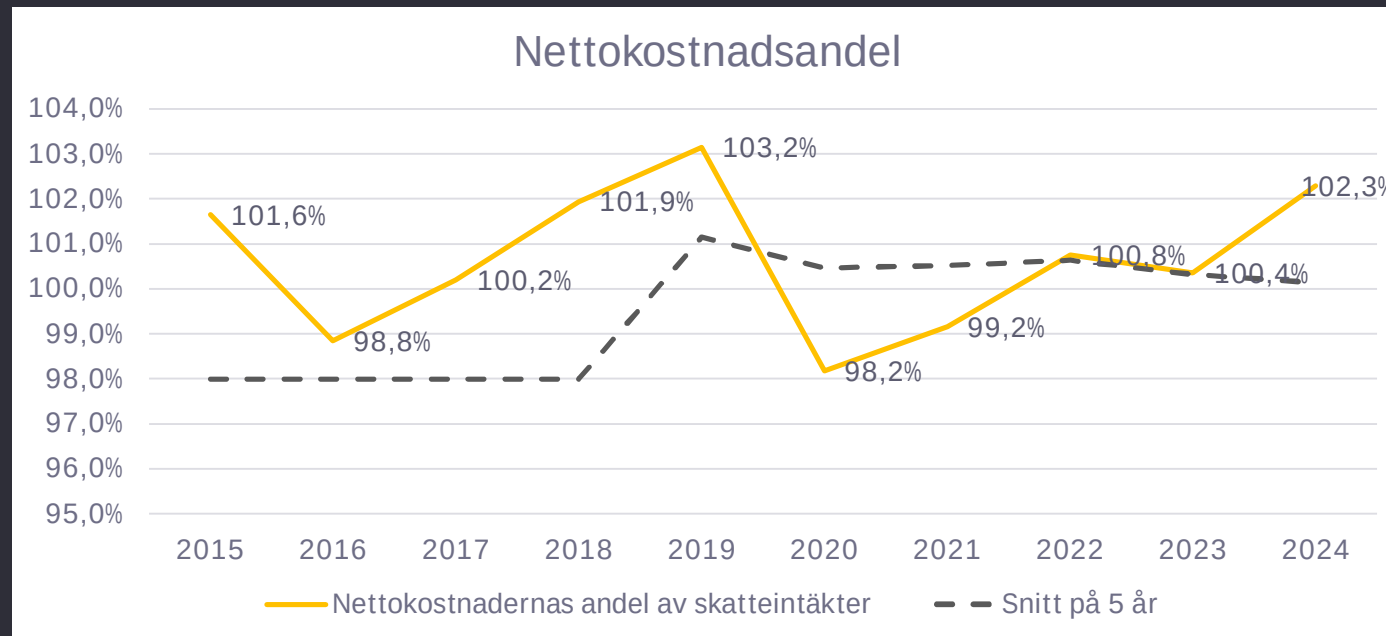
Socialnämnd (-0,9 mnkr)

- Barn- och unga -10,8 mnkr. Högre placeringskostnader till i HVB och familjehemsplaceringar.
- Övergripande, Mottag, stöd och prevetion samt Vuxna, +9,9 mnkr

Omsorgsnämnden (-22,0 mnkr)

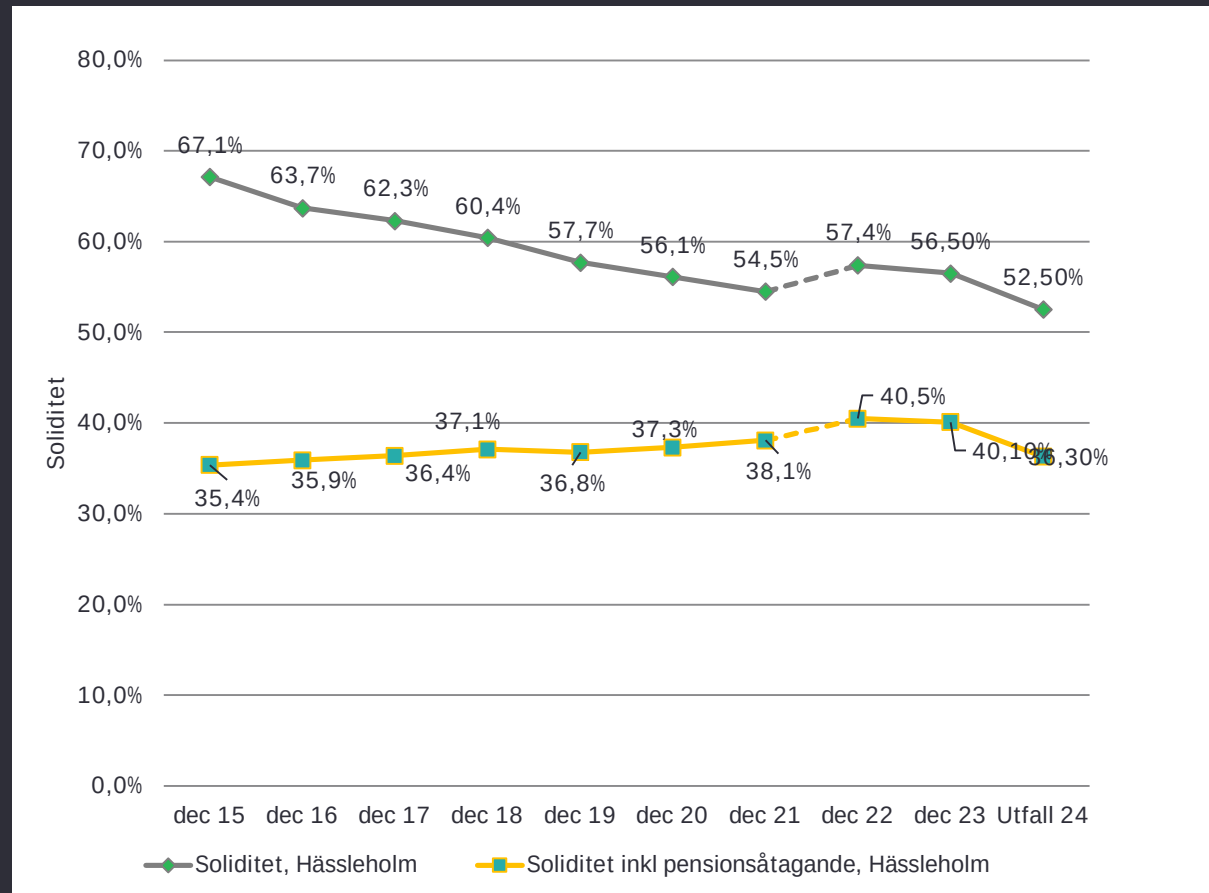
- Redovisade prognos på -8,5 mnkr per 31 augusti.
- Särskilt boende (+1,6 mnkr, prognos -1,0 mnkr)
- Ordinärt boende (-5,8 mnkr, prognos -1,0 mnkr)
- Funktionsnedsättning (+3,8 mnkr, prognos 4,5 mnkr)
- Hälsa och sjukvård (-8,6 mnkr, prognos -10,9 mnkr)
- Myndighetskontoret (-3,9 mnkr, prognos -1,0 mnkr)
- Administration (-9,1 mnkr, prognos -2,0 mnkr)
- Sammantaget ökade licenskostnader 3,8 mnkr och larm 1,8 mnkr, köpta platser för korttidspsykiatri överstiger budget, inhyrda sjuksköterskor -16,4 mnkr, ökade personalkostnader hemtjänsten,

Strategiska frågor: Utveckling Nettokostnadsandel

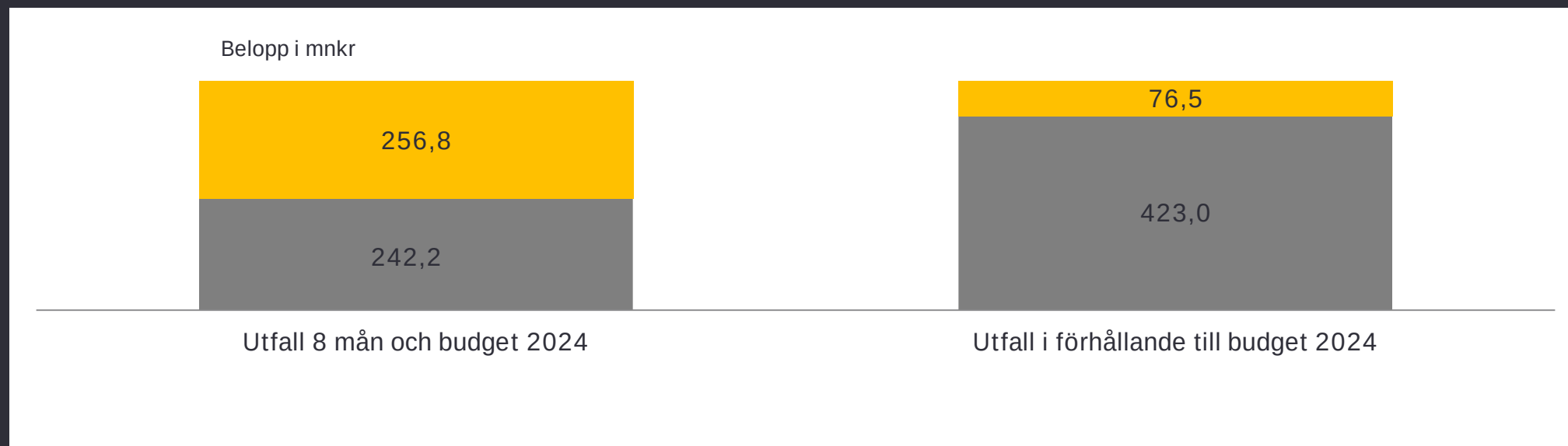
- Nettokostnadernas andel av skatteintäkter är ett finansiellt mål för Hässleholms Kommun. Utvecklingen av nettokostnadsandelen är ett mått för att mäta att verksamheten bär sig och ger ett överskott för framtida investeringar.
- För 2024 uppgår nettokostnaderna till 102,3% av skatteintäkterna
- Vid mätning över perioden 2020-2024 konstateras att medelvärdet uppgår till 100,4%.
- Under 2020 och 2021 finns pandemieffekter pga. statsbidrag som påverkan i analysen.
- Nettokostnadsutvecklingen är oroande.

Strategiska frågor: Soliditet

- ▶ Soliditeten, det egna kapitalet i förhållande till totalt kapital, minskar från 56 % vid årsskiftet 2023-12-31 till 53% per 2024-12-31.
- ▶ Då kommunen använder sig av den s.k. blandmodellen för redovisningen av pensionsförpliktelser redovisas en del av pensionsförpliktelserna som en ansvarsförbindelse.
- ▶ Om den delen som redovisas som en ansvarsförbindelse beaktas i soliditetsberäkningen är utfallet bli cirka 36 % vid årets slut.
- ▶ Den höga investeringsnivån tillsammans med underskottet bidrar till försämrad soliditet.

Nyckeltalsanalys, nettoinvesteringar

- ▶ Nettoinvesteringar under räkenskapsårets åtta första månader uppgår till 242,2 mnkr och utfallet för helår är 423 mnkr vilket är något lägre än prognosen på 470,9 mnkr.
- ▶ Årsredovisningen innehåller en översiktlig redovisning av investeringsprojekten samt en investeringsredovisning med beskrivning av fleråriga investeringsprojekt.

02

Sammanställd redovisning

Väsentliga händelser

Väsentliga händelser och iakttagelser avseende den sammanställda redovisningen

- Kommunkoncernens konsoliderade resultat uppgår till -181 mnkr vilket skall jämföras med 91 mnkr för 2023.
- I bolaget Hässleholms Fibernät AB genomfördes en extern värdering vilket resulterade i en nedskrivning på 169 mnkr vilket innebär ett negativt resultat om 183,8 mnkr. Moderbolaget Hässleholms Fibernät Holding AB påverkades till följd av nedskrivningen. Orsaken till nedskrivningsbehovet är att intäkterna från utbyggnaden av landsbygden inte har motsvarat investeringskostnaderna. Bolaget redovisar ett negativt eget kapital.
- Hässlehem AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 13,9 mnkr i jämförelse med föregående år på 16,1 mnkr. Bolaget har arbetat med kostnadsminskningar och effektiviseringar vilket påverkat underhållsarbetet.
- Hässleholms Industibygnads AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 2,5 mnkr mot 0,8 mnkr föregående år.
- Hässleholm Miljö AB redovisar ett resultat på 12,45 mnkr efter finansiella poster mot -8,1 mnkr föregående år. Förbättringen beror på kraftigt ökade försäljningsvolymen trots högre kostnader för fjärrvärme.
- Den sammanställda redovisningen har granskats enligt särskild instruktion och koncernelimineringarna är dokumenterade.
- Vi har inhämtat rapporter från revisorerna i respektive dotterbolag.

03

lakttagelser från processgranskning

lakttagelser processgranskning

Som en del i granskningen av årsredovisningen har åtta processer granskats utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen är översiktlig i syfte att förstå och bedöma risker i processen samt att med detaljtester utvärdera processerna översiktligt.

Process	Kommentar
▶ Bokslut	Vi har genomfört delar av processgranskningen i samband med delårsbokslutet och processen är obligatorisk att följa upp i granskning av årsredovisning. Bokslutsprocessen är väl dokumenterad och det finns goda rutiner för rapportering och sammanställning av underlag till årsredovisning och delårsrapport.
▶ Löneprocess	Kommunen har god dokumentation på löneprocessen. Kommunen rekommenderas göra en årlig revidering av processbeskrivningarna. Kommunen har rutiner för att stickprovsvis granska löner och arvoden. Vi har inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen i revisionen.
▶ Inköpsprocess	Vi rekommenderar kommunen att dokumentera inköpsprocesser som komplement till policys och riktlinjer samt att kommunen identifierar nyckelkontroller i dessa i syfte att stärka interna kontrollen kring processen. Interna kontroller sker delvis av inköp kopplat till intern kontroll-funktionen och intern kontroll planer i nämnderna. Vi har inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen i revisionen.
▶ Kapitalförvaltningsprocess	Vi har inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen i revisionen. Kommunen har god dokumentation på kapitalplaceringar.

lakttagelser processgranskning

Som en del i granskningen av årsredovisningen har åtta processer granskats utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen är översiktlig i syfte att förstå och bedöma risker i processen samt att med detaljtester utvärdera processerna översiktligt.

Process	Kommentar
▶ Investeringsprocess	Kommunen har dokumenterat väsentliga delar av investeringsprocessen och anvisningar för investeringsredovisning. Policy för upphandling och inköp samt riktlinjer för investering samt kommunstyrelsens delegeringsregler påverkar processen och dessa är dokumenterade. Vi har inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen i revisionen.
▶ Exploateringsprocess	Kommunen har arbetat med att uppdatera riktlinjer och dokumentation av process för Exploateringsredovisning. Kontroller finns att resultatavräkning sker korrekt avseende försäljningar och värdering. Kommunen har dokumentation över alla Exploateringsområden och beräkningar och underlag för bedömningsgrunder vid successiv avräkning vid sålda projekt. Vi har inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen i revisionen.
▶ Intäktsredovisningsprocesser	Kommunen har policy om fakturering och kravrutiner och är generellt beskriven. Vi rekommenderar kommunen att dokumentera försäljningsprocessen på förvaltningsnivå och som komplement till policys att kommunen identifierar nyckelkontroller i processen i syfte att stärka interna kontrollen kring intäkter. Vi har genomfört substantiell granskning av olika intäktslag varvid vi inte funnit några brister i genomförda stickprov kopplat till processen.

04

Bedömning

Slutsats och sammanfattande bedömning

- Kommunen redovisar ett underskott på 122,8 mnkr, vilket påverkats av nedskrivningar avseende Hässleholms Fibernät Holding AB. Nämnderna redovisar en avvikelse på 7,4 mnkr men Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på -22 mnkr i förhållande till en prognos i augusti på -8,5 mnkr. Sammantaget uppgår nettokostnader till 102,3% av skatteintäkter och statsbidrag. Nettokostnadsutvecklingen är oroande.
- Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.
- Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.
- En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.
- Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Helsingborg den 10 april 2025

Lars Starck
Auktoriserad revisor, EY

Pauline Ekdahl
Auktoriserad revisor, EY

Används ej 2024

04

Övriga iakttagelser

Utfall, budget och prognos för helåret

	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022	Utfall 2023	Avv Utfall mot budget	Avv Utfall mot Prognos	Avv Utfall mot 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Verksamhetens intäkter	597,8	575,5	671,1	676,0	78,2	100,5	4,9	1267,8	1232,1
Verksamhetens kostnader	-4 106,5	-4 104,3	-3 997,7	-4 232,1	-125,6	-127,8	-234,4	-4613,3	-4355,5
Avskrivningar	-210,9	-191,4	-185,6	-196,9	14,0	-5,5	-11,3	-349,9	-331,4
Jämförelsestörande poster	0,0	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	20	0
Verksamhetens nettokostnader	-3 719,6	-3 700,2	-3 512,2	-3 733,0	-13,4	-32,8	-220,8	-3 675,4	-3 454,8
Skatteintäkter/Generella statsbidrag	3 638,4	3 696,8	3 561,9	3 719,7	81,3	22,9	157,8	3719,7	3561,9
Resultat efter skatteintäkter (driftnetto)	-81,2	-3,4	49,7	-13,3	67,9	-9,9	-63,0	44,3	107,1
Finansnetto	6,1	26,9	22,4	31,1	25,0	4,2	8,7	-28,2	-5,9
Jämförelsestörande poster	0,0	34,0	-132,3	74,6	74,6	40,6	206,9	74,6	-132,3
Årets resultat	-75,1	57,5	-60,2	92,4	167,5	34,9	152,6	90,7	-31,1
Utdelningar från koncernföretag			-14,0	-12,0					
Orealiserade vinst och förluster på värdepapper			132,3	-74,6					
Avkastning Pensionskapital			1,0	-53,8					
			59,1	26,6					

Kommunens resultat för 2023 är 92 mnkr och justeras 2022 och 2023 med utdelningar, orealiserade vinster och förluster på värdepapper och avkastningen

Iakttagelser processgranskning

Som en del i granskningen av årsredovisningen har åtta processer granskats utifrån Standard för kommunal räkenskapsrevision.

Process	Kommentar
► Väsentliga IT-system	• Utarbeta detaljerade skriftliga rutiner: För att minska personberoenden och förtydliga ansvaret bör Hässleholms kommun utveckla väl dokumenterade rutiner för hanteringen av användaråtkomst ansvarsfördelning, godkännandeprocesser och kontroller samt riktlinjer för tilldelning och avbeställning av användaråtkomst. Kommunen har ett projekt att uppdatera en äldre Informationssäkerhetsinstruktion som då kommer täcka in detta område. • Periodisk granskning av användarkonton: Hässleholms kommun bör implementera en rutin för periodisk granskning av användarkonton för att säkerställa att enbart behöriga individer har åtkomst till system och data. • Utarbeta tydliga skriftliga rutiner för uppdateringar och förändringar: Hässleholms kommun bör utveckla väl dokumenterade rutiner och processer som klart definierar hur uppdateringar och förändringar ska hanteras. • Projektet som initierats i kommunen med uppdatering av Informationssäkerhetsinstruktionen kommer troligtvis omfatta ovan områden.

Övriga kommentarer - Redovisningsfrågor bokslut

Redovisningsprinciper drifts- och investeringsredovisning

- Redovisningsprinciperna för driftsredovisning redogörs för enligt RKR:s rekommendation om Drifts- och Investeringsredovisning

Finansiell leasing

- Som framgår av not 1 Redovisningsprinciper under Leasingavtal på sidan 44 redovisar Hässleholms kommun övriga leasingavtal som operationell leasing. Kommunen redovisar leasingkostnaden för operationell leasing under ansvarsförbindelser och med grund i angivna belopp bedöms den beloppsmässiga effekt av att avtalen skulle omklassificeras till finansiell leasing enligt Rådet för Kommunal redovisning Rekommendation Nr5 (RKRR5) inte kunna bli väsentlig för kommunens balansräkning.
- Omklassificering till finansiell leasing innebär att balansomslutningen påverkas genom att anläggningstillgång respektive långfristig skuld redovisas för berörda leasingobjekt och därigenom påverkas även nyckeltal av densamma.
- Bedömning:
- Nettoeffekten på resultaträkningen bedöms inte bli väsentlig, delar av kostnaderna kommer att omklassificeras från Verksamhetens resultat till Resultat efter finansiella poster.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2024

Hässleholms kommun

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje kommun ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Fullmäktiges, kommunstyrelsens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

2. Kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- ▶ Kommunstyrelsen anger i riktlinjer för god ekonomisk hushållning (antagna 18 november 2013) att god ekonomisk hushållning ska bedömas genom en sammanvägning av kommunens övergripande mål. De finansiella målen ska väga tungt vid bedömningen av god ekonomisk hushållning.
- ▶ I budget 2024 och strategisk plan 2025-2026 (antagen 20 november 2023) har fullmäktige beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning, samt tre övergripande verksamhetsmål för 2024. Varje övergripande verksamhetsmål består av minst ett delmål.
- ▶ Det framgår inte av budget 2024 hur många av de finansiella respektive verksamhetsmässiga målen som behöver vara uppfyllda för att kommunen ska uppnå god ekonomisk hushållning.

- ▶ Kommunfullmäktige har beslutat om följande övergripande finansiella mål och delmål för god ekonomisk hushållning:
 - ▶ *Hässleholms kommunkoncern har tydliga finansiella mål för hela verksamheten som bidrar till en långsiktigt god ekonomisk hushållning.*
 - ▶ *Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkterna ska minska till mindre än 99 procent.*
 - ▶ *Kommunstyrelsens och nämndernas samlade budgetföljsamhet ska förbättras (mätt i procentuell avvikelse mot budget)*
 - ▶ *Självfinansieringsgrad av investeringar (årets resultat, exkl. avkastning på pensionskapitalet som återinvesterats, i förhållande till nettoinvesteringar) ska öka.*

- ▶ Fullmäktige har satt upp följande övergripande verksamhetsmässiga mål och delmål för god ekonomisk hushållning:
 - ▶ *En attraktiv plats för medborgare och företag*
 - ▶ *Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.*
 - ▶ *Hässleholms kommun ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling och därmed ett välmående företagsklimat.*
 - ▶ *Hässleholms kommuns vision stakar ut den gemensamma riktningen framåt.*
 - ▶ *Livskvalitet och trygghet - hela livet*
 - ▶ *I Hässleholms kommun ska alla barn få bli sitt bästa och lägga grunden till ett självständigt liv.*
 - ▶ *I Hässleholms kommun ges förutsättningar för fler invånare att komma i arbete.*
 - ▶ *I Hässleholms kommun upplevs utemiljön som välkomnande och trygg.*
 - ▶ *Attraktiv arbetsgivare*
 - ▶ *I Hässleholms kommunkoncern arbetar vi med tillit och medskapande där medarbetarna är delaktiga i utvecklingen av de tjänster och den service vi levererar.*

3. Kommunstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Kommunstyrelsen följer upp samtliga av kommunfullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål.
- ▶ Måluppfyllelsen bedöms på tre sätt:
 - ▶ "Stark utveckling i målarbetet
 - ▶ "Utveckling inom vissa områden i målarbetet"
 - ▶ "Ingen eller svag utveckling i målarbetet"
- ▶ Delmålen indikatorer bedöms utifrån att utvecklingen går åt rätt håll, åt fel håll eller att utvecklingen inte visar någon tydlig förändring jämfört med tidigare år.
- ▶ Kommunstyrelsen bedömer att det övergripande finansiella målet har ingen eller svag utveckling i målarbetet.
- ▶ Bedömningen görs utifrån att endast ett av tre finansiella mål bedöms gå åt rätt håll.

Uppfyllt:

Kommunstyrelsens och nämndernas samlade budgetföljsamhet ska förbättras (mätt i procentuell avvikelse mot budget) Utfall: Budgetavvikelse på 0,2 procent (0,1 procent år 2023).

Ej uppfyllt:

Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkterna ska minska till mindre än 99 procent. Utfall: 102,3 procent

Självfinansieringsgrad av investeringar (årets resultat, exkl. avkastning på pensionskapitalet som återinvesterats, i förhållande till nettoinvesteringar) ska öka.

- ▶ **Utfall: 26 procent (51 procent år 2023).**

3. Kommunstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- ▶ Kommunstyrelsen bedömer att samtliga tre övergripande verksamhetsmål har utveckling inom vissa områden i målarbetet.
 - ▶ Bedömningen grundar sig på att kommunstyrelsen anser att kommunkoncernen är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till de övergripande målen. Resultatet och tendenserna i indikatorerna speglar enligt kommunstyrelsen utvecklingen.
- ▶ Kommunstyrelsens övergripande bedömning är att Hässleholms kommun inte uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning för 2024.
- ▶ Kommunens balanskravsresultat är -107,8 mnkr.
- ▶ Kommunfullmäktige åberopar synnerliga skäl för att inte återställa det negativa balanskravsresultatet inom den föreskrivna treårsperioden.

4. Vår bedömning

- ▶ Utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, framgår att det lagstadgade balanskravet **inte** uppfylls.
- ▶ Vår bedömning är att utfallet **inte är förenligt** med de *finansiella* mål som fullmäktige fastställt.
- ▶ Vår bedömning är att utfallet **delvis är förenligt** med de *verksamhetsmässiga* mål som fullmäktige fastställt.
- ▶ Vår samlade bedömning är att kommunen inte uppnår en god ekonomisk hushållning år 2024.
 - ▶ Bedömningen grundas på att det övergripande finansiella målet inte uppnås. Samtliga övergripande verksamhetsmål visar också på viss positiv utveckling. Eftersom det finansiella målet enligt kommunens riktlinjer ska väga tungt vid den sammanväga bedömningen av god ekonomisk hushållning, bedömer vi att kommunen inte uppnår god ekonomisk hushållning.

5. Våra rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Förtydliga i nya riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i vilken grad som uppfyllelsen av finansiella målen respektive verksamhetsmålen avgör om kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning.

10 april 2025

*Lars Starck,
Auktoriserad revisor, EY*

*Lars Eriksson,
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY*